

ELŐFIZETÉS
 HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.
 VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.
 HIRDETÉSEK:
 A második péntekig egyszer 20 fill.
 Minden következőnél 15 fill.
 Nyitászó ára 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában
 TELEFON-SZÁM: 157.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Kedd, december 31.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A borraivalók országa.
- A békési Installáció.
- Izgalmas választás.
- Megbotzott orvos.
- A csókok éjszakája.
- A temesi tisztujítás.
- A horvát helyzet.
- Harc a gyermekért.
- Institőrés Kálmán balesete.
- Itélet előtt.
- Eljegyzés a kórházban.
- Tárca: Benedek tábornok.

A borraivalók országa.

Arad, december 30.

Az év utolsó napjaiban egészen önkéntelenül eszünkbe jut, hogy egy pár megjegyzést fűzzünk ahhoz a zsarolás-szerű, erkölcstelen kéregetéshez, mely hazai különlegesség s amelyet borraivaló néven tisztelnek. Eppen most, mikor a közelgő újév napján valóságos iparrá fejlődik ki a borraivaló kéregetés, helyén való, hogy a nagyközönség jól felfogott érdekében a már tulzséles mederben folyó, elfajult divat ellen szót emeljünk.

A borraivaló intézménye a léha, dologtalan emberek találmánya. Olyanok, a kik kevés munkáért dupla díjazást akarnak: azok élőködnek a borraivalókon. Mert hisz manapság a munkának megvan az értéke: aki igénybe veszi, megfizet

erte, akár közvetlenül, akár közvetve, de a munkaerő ellenértéke nem marad el. Már most amit ezenfelül — hódolva a divatnak és rossz szokásnak, — amint mondani szokás — „önként” adunk: az tulajdonos, melyért ellenértéket nem kapunk. Maga ez a tény eléggé megvilágítja a borraivalók helyességét és jogosságát.

Ámde ha szórványosan fordulnak elő az ilyen indokolatlan adakozások: az még csak megjárja, mert nem válik rendszerré, keresetforrássá. Nálunk azonban palotákat építettek, birtokokat vettek már egyesek a borraivalókból. A borraivaló fixirozható összeg, melyet az alkalmazottnak betudnak a járandóságába. A fővárosi nagy szállodák portásai, pincérei s egyéb alkalmazottjai nemcsak, hogy fizetést nem kapnak, de egyes helyeken a tulajdonosnak bért fizetnek azért a kiváltságért, hogy a gazda helyiségében megforduló közönséget borraivaló jogcímén megszarolhassák.

Borraivaló nélkül nem kelhet fel az ember s nyugovóra sem térhet. Nincs az a szolgálati ág, ipar, kereskedelem, közhivatal Magyarországon, ahova borraivaló nélkül bejuthatsz, avagy drágán fizetett szükségletet beszerezhetned. Nemcsak megkivánják, de egyenesen megkövetelik azt, hogy az ember tulajdonos minden, amire igénye van és pedig mindezt „önként”, kényszerűség nélkül kell tenni, mert hisz csak borraivalót adott.

A borraivalók intézménye befurakodott

a politikai életbe is, hol kormányszolgálatokért mandátum és hivatal alakjában osztogatják azt. Eljutott a közhivatalok mind-egyikébe, hol újévi ajándék címén tisztelik meg a hivatalnokokat. Sőt tovább megyünk: egyes városokban az újévi borraivalókat hivatalos uton meg lehet váltani, a mi egyenesen felháborító, izléstelen szankcionálása egy léha, csunya divatnak.

Újév előtt állunk, szinte látjuk már a b. u. é. k.-ás emberek raját, a miat a gázgyújtótól kezdve a toronyórig mindenki meg fog jelenni, hogy évi adóját beszedje. A közönség pedig adózni fog, adózni szükségtelen, nagy teherrel, a mely a mai gazdasági viszonyok közepette kétszeresen érzékenyen érinti a zsebeket.

Jól tudjuk azt, hogy ez irásnak kevés fogantja lesz, érezzük azt is, hogy nincs módunkban a borraivalók szertelen divatját megszüntetni, de a közönség figyelmét mindenesetre fel kellett hívni arra, hogy ne engedje magát megszaroltatni. Ma, amikor a muskabérek oly magasak, a megélhetés oly drága és nehéz: véték volna önként zsoldot adni olyanoknak, kik erre sem munkájukkal, sem helyzetük sanyaruságával reá nem szolgáltak.

Aki dolgozik, annak van kenyere; egyiknek csak száraz, fekete kenyér, a másiknak puha, illatos kalács. Ne kívánja tehát senki embertársától, hogy az újév jogcímén őt minden ok és indok nélkül megajándékozva, mert az újév ép úgy be-

Benedek tábornok.

Mikor már a seb begyógyult, nem haragszik az ember a szabályára, mely megvágta.

Benedek tábornok 1848-ban magyar földön szerezte első babérjait, de ez azért a koszorúért gyűlöletes volt a neve, idehaza egész 1866-ig, mikor leszakadt a vitéz katona fejéről minden dicsőség s Königsgrätznél az Éiba sarába, szennyes, véres gyalogzattal tajtékzó sodrába veszett.

Aztán megfordult itthon a hangulat. A nemzet elfeledte emlékét is; voltak azonban, kik vallásos pietással mondták, hogy méltó sorsot szabott az Isten a hazatagadónak: ő benne buktatván föl a haza zsarnokainak talpkövét. De voltak, talán vannak is, kik beleléttek a kiváló ember legbelsőbb életébe, lélektanilag felfedésébe, tragikai sorsába s megilletődéssel néznek vissza rá, ki a nemzeti élettől eltávolodott pályájában is a magyar faj, a magyar erények és hibák tipikus képviselője volt.

Benedek tábornok neve 1867 óta kimaradt a politikából s már életében a tudós bonyonyává lett.

És a tudós, ki a márványasztalon tagolja szét a pompás kadávert, jobban szereti azt, mint a hajdani bajtársak és imádók, a kik odakint élnek tovább.

Benedek Lajos Sopronban született (1804.) Apja régi magyar köznemes családból származott; orvos volt. Az élelénkű, eleven szemű fiú élete olyan auspiciumok mellett in-

dult zsendélésnek, hogy a nemzeti géniusza előtt a Kossuth Lajosé sem látszatott szebb reményűnek.

De az történet, hogy Radetzky Sopronba került állomásra a napoleoni háborúk után s a Benedek a fia lett háziorvosa. Radetzkynek megbeszélte a fiu, kiből már akkor kilátszott a katonavér, s bevitte a bécsúj helyi katonakadémiaiba; a mi nem ment könnyen, mert a gyermek magyar volt és kálvinista. Súlyosabb eredményekkel már alig dicsekedhetett volna.

De aztán kinevelték mindenkiből. Nyomatlanul eltűnt lelkéről a nemzeti érzés és a protestáns felekezeti szellem, helyüket teljesen az osztrák hadsereg dicsősége s ideáljai töltötték be.

De ha lelke irányát megváltoztatták is, lelke fáját, kvalitásait nem. A magyar virtus lobogott az osztrák egyenruhán alatt s nevezetes dolog, hogy éppen ezek a magyar beiskolázott vitézek oly rohamosan föl a magasba. A magyar ember kitűnő katonai rátermettsége mellett sem tud boldogulni a monarchia közös hadseregében, mert tulajdonos erőtlen nemzeti érzése miatt nem fér bele a zárt militaris szellembe. Ha attól a „fölsőleges ballaszt”tól megszabadult, akkor viszont nyitva az ut a legmagasabb régiókig.

Benedek mint katona csodás és szokatlan volt a hadseregben. Hőstettel, mert minden egyes haditette valóságos hőstett vagy legalább is bravur volt, egyből-egyig a magyar huszár-virtus fajából valók. A magyar hadtörténelem-

ből s legutóbb a magyar szabadságharc rövid másfél esztendő háborus idejéből tucat számban leant a Benedek vitézi tetteinek páriát sorolni, de az osztrák hadseregben, hol kivált 1866-ig szörnyű merev, lélektelen, pedáns, bürokrata izű fogságnak és szellemnek egyenesen vakmerő áthágása volt minden személyes hőstett, — ott nagyobb csodák voltak a Benedek tettei, mint nálunk lettek volna.

Első hősiessége volt, mikor 1846-ban Lengyelországban négy század gyalogossal és három szakasz könnyű lovassal, összesen 480 leánygyaloggal elgázolta a kitörőben levő forradalom csőváját. Bécsben már rémhírek szállodtak s vén katonák nagy hadsereg kiküldését követelték s Benedek egyetlen vakmerő rohammal jóformán egymaga mentette meg a birodalmat egy nagy tüzvészől.

1848-ban az olasz háborúban, Radetzky alatt ő volt a hadsereg egyetlen ragyogó csillaga. Legelső nap, legelső előőrsi támadása csodás volt. Hatalmasan védett sáncnak ment neki és ököllet, fejszével, uskatussal lökte be a palánkot, úgy szólt ki az ellenséget. A vezére, D'Aspre tábornok, szinte dühbe jött az idő előtti győzelemtől s nem engedte kihasználni a diadalt, betartotta a szent taktikát.

Nem is félt az olasz, csak Benedektől. Mortaránál egy dandárt sötét éjjel a város kapuját üldözött: egyetlenegy zászlóaljjal. Ott az óriási ellenségbe belebonyolódott s észrevette, hogy bekerítették. És ekkor kapta

köszönt az egyiknél, mint a másiknál. Ép úgy hozott jobb sorsot a kunyhóba, mint kastélyba. Legyen tehát mindenki a jobb jövő reményétől eltelve és ne zavarja embertársát e „szent napon“ felesleges alkalmatlankodásaival.

Forradalmi szellem a cár hadseregében. Pétervárról táviratozzák: A 18. gyaloghadosztálynál, a tauriai kormányzásban hatvan embert letartóztattak. Az egyes csapatoknál látható mozgolódás folyik. A turkesztániai 2. ezred parancsnokát, Charzew tábornokot hanyagság miatt elmozdították. Az ashabatti vasúti ezredben szintén több esetben tagadták meg a katonák az engedelmséget és szavartak.

A békési installáció.

A tisztujítás.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 30.

Hagyományos díszszel, nagy ünnepség közepette folyt le a szomszédos Békés vármegye főispáni installációja és másnap tisztujító közgyűlése. Az újonnan kinevezett főispánt, Döry Pált a vármegye székhelyén rendkívül meleg fogadtatásban részesítették. Az üdvözlőre megjelent küldöttségek között Aradvármegye is képviselve volt. A tisztujítást ma ejtették meg, amelyen az összes hivatalos jelöltek lettek megválasztva.

Az installációról gyulai tudósítónk a következőket jelenti:

Döry Pál a tegnap délutáni vonattal érkezett a vármegye székhelyére, Gyulára, s azok a küldöttségek, melyek a vármegyébe érkeztek kor üdvözölték, szintén vele együtt érkeztek meg az államvasutak gyulai állomására, ahol a vármegye egész tisztikara, Gyula város polgármestere a képviselőtestület élén és a város közönségének nagy része várakozott reá. Abban a pillanatban, amint a főispán a vasúti kocsiból kilépett, a pályaudvaron hatalmas éljenzés hangzott fel, amely azután a pályaudvar megérkezési oldalán tömörült nagy közönségre ragadt át. Az ováció lecsillapultával a képviselőtestület élén Gyulaváros közönsége nevében

Lovich Odön dr. helyettes polgármester szívélyes szavakban üdvözölte a város megérkezett előkelő vendégét.

Döry Pál válaszában ígérte, hogy reá ruházott jogait és kötelességeit mindvégig oly hiven fogja teljesíteni, amint ez tőle csak kitelhetik és joggal várható.

Az üdvözlő szavak elhangzása után a vármegyei tisztikar, a város képviselőtestületében megjelent tiszikar és a képviselőtestületi tagok bemutatkozása történt meg s közvetlenül ezután a főispán tiszteletére Tolna vármegyéből jött bizottsági tagok és tisztviselők szívélyes üdvözlése következett. A város összes tizedeléből mintegy száz gyermekleány koszorus fővel sorakozott, ami megkapóan festői látványt képezett. A leánykoszoru élén Murvai Erzsike 14 éves újárósi lány ékes rigmusokban köszöntötte a főispánt, díszes nagy élővirág csokrot nyújtva át neki, amit a főispán, akit a lányok hódolatla látha óan meghatott, poétikus szép beszédben köszönt meg. A megérkezett vendégek ezután kocsikra ültek s a díszes menet, melyet Sztrbik Bálint dr. vezetése alatt 120 tagu lovas bandérium nyitott meg, a közönség sűrű éljenzése között indult meg a megyeháza felé.

A vármegyei székház épületében és pedig a lépcsőházban Ambrus Sándor alispán, Daimel Sándor dr. főjegyző, Zöldy János dr. főorvos fogadták az érkező főispánt és a vendégeket, akikre a vármegye tisztikara már ekkor teljes számban várakozott a közgyűlési teremben. A vármegyei tisztikar üdvözlőjét Ambrus Sándor alispán tolmácsolta a főispán előtt.

Döry Pál főispán az elhangzott üdvözlő szavakra hosszabb beszédben válaszolt. Minél nagyobb a megtiszteltetés, ugymond, mely ez ünnepélyes és meglepően nagy arányu fogadtatásban oly szépen nyilvánult meg, annál nagyobb az aggálya, hogy a reáruházott súlyos kötelességek teljesítésére ereje fogyatékos leend. Kétségbe kellene esni, ha a zászlóerdő mellett nem látná az ember azt a közvetlen igaz és mély vendégszeretetet, mely ideérkezése alkalmával lépten-nyomon tapasztalható volt. Kéri a tisztikart, hogy ne vonja meg tőle a bizalom és ragaszkodás teljességét, mert minden áron azon lesz, hogy a törvényhatóság és a vármegye derék tisztikarának bizalmára mindenkor méltó legyen.

A főispán szavait lelkes éljenzések szakították meg s midőn befejezte beszédét, hosszas és őszinte ovációtól viszhangzott a vármegye hatalmas közgyűlési terme.

Az üdvözlések befejezése után a főispán és a vendégek visszavonultak s este a Békés-vármegyei Kaszinóban gyülekeztek, a hol mintegy 80 terítékes szűkebb körű ismerkedési vacsora volt.

A mai nap ünnepségének sorozata a róm. kath. templomban megtartandó istentisztelettel kezdődött, mely után a közönség a vármegye-házára ment fel, ahol a főispán a rendkívüli közgyűlés színe előtt tette le hivatalos esküjét. A közgyűlésen a bizottsági tagokon kívül megjelentek a társtörvényhatóságok kiküldöttjei és pedig Aradvármegye részéről Schill József főjegyző és Boros Iván tiszteletbeli főjegyző, Hódmezővásárhely th. város részéről Juhász Mihály kir. tanácsos polgármester, Kmetykó József főjegyző, Szalay József dr. rendőrfőkapitány, továbbá Bihar- és Szolnokvármegye küldöttségel, a jótékony négyzetek, az egyházak képviselői, a honvédtisztikar, pénzügyigazgatóság, államépítészeti hivatal, folyam mérnökség, tanfelügyelőség, iparfelügyelőség, posta- és államvasutak, ker. és iparkamara, gazdasági egyesület, Gyula város tisztikara, a hatósági orvosok és állatorvosok, vízszabályozási társulatok, a vármegyei függetlenségi és 48-as párt, közegészségi egyesület, községjegyzői egyesület, polgáriskolai egyesület békésmegyei köre, általános tanító egyesület, gyermekmenhely, kereskedelmi csarnok, kötött szövőtt iparárugyár, gyulai tejszövetkezet bejelentett küldöttségel, melyek a közgyűlés befejezte után ugyanilyen sorrendben tisztelegtek a beiktatott új főispán előtt.

A vármegye tisztujító közgyűlését ma reggel kilenc órakor nyitotta meg Döry Pál főispán. A választás minden különösebb esemény nélkül folyt le, az összes hivatalos jelöltek megválasztották.

Alispán lett Ambrus Sándor, főjegyző Daimel Sándor dr., akik eddig is ezen minőségben szolgálták a vármegyét. A többi összes állások jelöltei, a régi tisztviselők is akadály nélkül bejutottak.

magát, felszóltotta őket, hogy — tegyék le a fegyvert.

És az elrémült ellenség megadta magát. Benedek egymaga fogott el hat ágyut, hatvan tisztet, kétszer fegyvert s nagy zsákmányt. S egy negyedóránra jött az olasz felmentő sereg.

Ez volt a Benedek katonai tetteinek típusa. Az armádiában csodák voltak ezek s a vakmerő vitézben, aki 1859-ben egyedül szerzett újabb dicsőségeket a számtalan vereséget szenvedett hadseregben, egy új, mindent győző hadvezért sejtettek meg és slotték őt megtenni — vezérkari főnöknek.

De Benedek nem született erre. Neki az elméleti haditudomány valami kabalisztika volt s Solferinónál is a puskatus és a csókolni való férfilelek szerezte meg neki a dicsőséget. Csak a címet viselte s felé se nézett Bécsnek, a hivatalnak. A legmagasabb állás, amire rátermett, az volt, mikor 1860-ban kinevezték az olasz földön táborozó hadsereg vezénylő tábornokának.

Ime, minden egyes tette magyar katonára, a Simonyi őrnagy tipusára vall. Ilyen az ő egyszerű jelleme is. Életrajzírója (Friedjung) mondja róla: „Eleven és eredeti természetével ragadta el katonáit s kivált az ifjabb tiszteket. A legénységgel bajtárs módra bánt. Büszke volt arra a hársra, melyet azzal keltett, ha becsületükre hivatkozott. A magasabb állású tisztekre nem egyszer förmédt rá nyers modorban. Alantasai szerették mégis derék katonaszívéért... Szerette a katonás külsőségek

ragyogványait. Nem volt nagy termet, de szemrevaló, marcna megjelenés és jámbor hivalkodással tudott gyönyörködni a hatásban, amit így támasztott. Maga nagyon egyszerűen élt, de bőkezű volt tisztjeihez. Egyszerű származására s arra, hogy mindent magának köszönhetett, nagyon büszke volt. Bátor magatartásu, lármás, pompázó fellépésű; apróbb dolgokban megengedte magának a kérkedést; szerencsésével, állásával eldicsekedett. Ezek azonban csak olyan külsőségek voltak, amelyekben különben derék, a komoly dolgokban szerény természetű és csillámlott. Egész életében megtartotta ifjúságának alázatos jámbor hitét...“

Ime az igaz magyar katona jellemképe.

Mikor 1866-ban a porosz háboru kitörésben volt, Bécsben, a hol mindig szűkiben voltak négyszáz év óta a jó hadvezérek, ismét felreismerték Benedeket, mint akkor, mikor őt tették a vezérkar főnökévé. Most őt állították a háboru élére.

Benedeket az eddigiekből is jól ismerhetjük, tudjuk, hogy nem neki való e szerep. Ő maga is ismerte magát és megdöbbent, mikor az első hírt vette. Ment a császárhoz és könyörgött neki, oldja fel a feladat alól, a mire nem született. Oszországiért kezeskedik, itt semmiért sem áll jót.

Ferenc Józsefben csodálatos mértékben volt meg mindenkor az emberismeret, a bölcs belátás, az uralkodói tapintat. Hosszu uralkodása alatt számtalanszor tette jóvá ezekkel ta-

nácsosai hibáját. Elbocsátotta Benedeket, vissza Oszországba.

Másnap jókor reggel meglátogatta Benedeket Albrecht kir. herceg s kijelentette, hogy a csapatok csak Benedekben bízhatnak s győzelmét, ha neki nehéz is nyerni, más senkisé nem nyerhet, csak ő. Viszont, ha veszteség lesz a háboru vége s királyi herceg fővezérlete alatt, — akkor megrendül a dinasztia állása. „Míg ha ő vesztené csatát, csak ő esik áldozatul egyedül.“

Benedek engedett mint jobbagy, mint katonára — s elbukott.

Olyan területen kellett harcolni, melyet nem ismert; olyan hadsereggel, amelylyel nem győzhetett; s olyan képességekkel, amelyekkel neki sem mert menni a vállalatnak.

Mi volt a Benedek ereje? Az, hogy személyesen győzni tudjon tulerő ellen. Az, hogy egyéniségének tűzével magához hasonló hőssé fanatizálta környezetét: egy csoportot, egy zászlóaljot, esetleg egy esetre akár egy ezredet. De a nagy hadvezér másik ereje, hogy igába fogja az indulatokat s hideg agygyal lát végig a lehetőségek és föladatak végtelen láncolatán: ez neki nem jutott osztályrészül.

Ha meg lehetett volna tenni, hogy egy óriási bravúrral megoldja a feladatot, egy halatlan, a világhistóriában ismeretlen hőstettel: azzal, hogy egy több százezer főnyi hadseregnek szárnyat ad s keresztül röpteti minden poklokra és ellipor vele minden ördögöt, — akkor helyén lett volna.

Izgalmas választás.

Háromszori szavazás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 30.

Rég nem volt már olyan élénk érdeklődés az iskolaszék ülésel iránt, mint ma. Az iskolaszék tagjai majdnem teljes számban megjelentek. Az érdeklődés egyetlen oka a tanító választás volt, miután ezenkívül nem szerepelt érdekesebb tárgy a napirenden.

Az ülésen *Varjassy* Lajos polgármester elnökölt. *Kovács* Vince iskolafelügyelő-helyettes több folyóügyet ismertetett. *Mádai* Mátyás igazgatónak nyugalmába vonulása alkalmából az iskolaszék jegyzőkönyvi elismerést szavazott és elrendelte a megüresedett helyre a pályázat kiírását. A polgári fiúiskolánál megüresedett tornatanítói állást *Neidenbach* Ödön elemi iskolai tanítóval töltötték be, aki egyúttal szükség esetén helyettesíteni is fog.

Hosszabb vita volt tizenkilenc tanítónak azon kérése fölött, hogy törzsfizetésük 1400 koronáról 1500 koronára emeltessék. Az iskolaszék ma még nem határozott, hanem az ügyet tanulmányozni fogja.

Ezután választásra került a sor. Titkos szavazás útján töltötték be a megüresedett osztálytanítói állást. Kilenc pályázó volt, akik közül az első szavazásnál három: *Zima* Arthur, *Szarka* László és *Pataki* János egyenlő számú szavazatot kaptak. Mind a három *tizenegy szavazatot nyert*, míg *Vecsey* Gyula csak egy szavazatot kapott.

Az eredmény természetesen élénk derűtséget keltett, miután hasonló eset még nem fordult elő. Kettőn már több ízben kaptak egyenlő számú szavazatot, de három jelölttel még nem esett meg ugyanez.

A törvény alapján újból megejtették a szavazást és a helyzet ekkor így alakult:

<i>Szarka</i>	12
<i>Pataki</i>	12
<i>Zima</i>	10

Természetesen harmadszori szavazásra is szükség volt, amelyet most már csak *Szarka* és *Pataki* között ojtettek meg. Az eredmény

De egy bomlásnak és süllyedésnek indult kormányrendszerrel tönkretett hadsereget, a mely már jóformán a csata előtt roncsokban hevert, az Isten sem eleveníthet meg.

Benedek az egész háború alatt semmit sem tett. Alig volt fogalma is arról, ami körülte folyt. A szibbadságnak egy sajtóságaos neme uralkodott rajta, a vesztő játékos fatális kényszeredottsége.

És Moltke volt az ellenfele!

A katonasors tragikái esete ez. A szubordináció, mint katonaseregy, a hadsereget mindig disztette s Benedeket ez tette a legúszább tragédia hőisévé.

Abszolút szolgálatkészségből vállalkozott a föladata. Az egész birodalom összes terhét önként vette a vállára. Minden felelősséget. A birodalom létének alapja a katonaság volt s ennek erejétől függött, úgy látszott, minden: a Habsburg dinasztia s az osztrák császárság sorsa. S a hadsereg ekkor Benedek volt egy pár napig. Mesékben van egy vadkan, annak a fejében egy galamb, ebben a galambban egy méh: ez a méh a hétfejű sárkány ereje. Ez a méh volt Benedek.

És a vesztett csata után maga a sárkány taposta el ezt a méhet. Kiderült, hogy nem ő volt az ereje, de úgy büntette meg, mintha ez azt akarta volna ehitetni, hogy ő az.

Vesztett csaták gyászos utójátéka következett: vizsgálatok, ki volt hibás, mi volt a baj? S a vizsgálatok eredménye olyan sajtóságaos lett, hogy alig akad párja a világhistóriában.

Albrecht kir. herceg irásos becsületszót

ekkor *Szarka* javára dönt el, aki 19 szavazatot kapott Pataki 14 szavazatával szemben.

Szarkának osztályvezető tanítói állást történt megválasztásával megüresedett a kisegítő tanítói állás, amelyre nagy többséggel *Vecsey* Gyulát választották meg.

Varjassy Lajos polgármester az ülés bekezdése után boldog híjvet kívánt az iskolaszék tagjainak, mire ezek *Steinhardt* Mór dr. inelativájára szintén üdvözölték a polgármestert, miután újév előtt már nem ül össze az iskolaszék.

Az ülésen *Varjassy* Lajos elnöklete alatt jelen voltak: *Müller* Károly, *Kovács* Vince, *Bing* Vilmos, *Robitzek* Ágoston dr., *Wadowsky* Gusztáv, *Salacz* Gyula, *Steinhardt* Mór dr., ifj. *Neuman* Adolf, *Nagy* Sándor dr., *Steigerwald* Alajos, *Mülek* Lajos dr., *Nesnera* Aladár, *Glück* Károly, *Almássy* T. Pál, *Müller* Gyula, *Csécsey* Imre, *Frint* Lajos, *Lakatos* Ottó, *Maresch* Gyula, *Reicher* Károly, *Sebesy* Ferenc, ifj. *Nachtnébel* Ödön, *Marinkovits* Péter, *Pozsgay* Lajos dr., *Vizer* Lajos, *Kristyóry* János, *Issekutz* László dr., *Magyary* Ferenc, *Fülöp* Endre, *Péterffy* Antal, *Somló* Ármin dr., *Don* Konstantin, *Szántó* Lajos és *Bonts* Aurél jegyző.

A temesi tisztujítás.

Helyreállt a béke.

— Az Aradi Közlöny kiküldött tudósítójától. —

Arad, december 30.

A törvényhatósági bizottsági tagok lelkes érdeklődése közt folyt le ma Temes vármegye tisztujító közgyűlése. Ezt megelőzőleg a vármegye közönsége rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a főispáni teendőket ellátásával megbízott *Náday* Tamás csanádmezei főispán letette a hivatali esküt és utána magas szárnyalású, tartalmas, szép beszédben hazafias, békés együttműködésre buzdította a vármegye közönségét.

A tisztujító közgyűlésen egyhangú lelkesedéssel *Ferenczy* Sándor főjegyzőt választották meg alispánnak. *Ferenczy* alispán osztatlan, élénk helyeslések közt fej-

vett *Benedektől*, aki azt önként is megadta, hogy soha semmi nyilatkozatot nem fog tenni a háborúról, bármilyen történiék is: hogy tökéletesen meghal, még élve.

És ekkor hivatalosan kijelentették a *Wiener* Zeitung-ban, mint hivatalos lapban, hogy senki sem vétkez semmiben, csak *Benedek* malndenben: „nem született akkora föladata”, „a politikai s katonai viszonyok olyan lángeszű hadvezért kívántak volna, amilyen ritkaság minden időben s akik közé *Benedek* tábornagyot nem számíthatjuk többé.” „Nincs olyan törvénykönyv, amely a nagyobb fokú szellemi képesség hiányát büntethetőnek tartaná, a hasonló esetekben nincs is más büntetés a belső vezeklésnél.”

És *Benedek* megmutatta egész férfijelleme nagyságát. Remete-magányban élt, nem ment ki a világba, de nem is bocsátotta azt magához. Egyetlen egy szót szóit válaszul csak: végrendeletében meghagyta, hogy — polgári ruhában temessék el.

A nemzeteknek óriási veszteség után, hogy el ne csüggedjenek önjerejükben, bünbakra van szükségük, akit tág tudóval szidhassanak mindenért, ami történt. Ki róhatná föl ez eljárást a „felséges népnek”? De ki nem döbban meg, ha a nemzet élén álló kormány teszi ezt?

Az eredmény ugyanaz. Egy embert eleven elföldeltek s a nagy egész, a birodalom, ezer új módját keresi a megélésnek.

A harceroösszetört, a mindent eltiporni kész abszolutisztikus hajlam lelohadt.

Jött a kiegyezés kora.

Fuit.

tette ki hazafias szellemű programját, melynek különösen az a része keltett lelkesült visszhangot, melyben a közigazgatás iránti bizalom megszilárdítását, a közjölétre irányuló törekvések hathatós támogatását és ezzel kapcsolatosan a kívándorlás lehető csökkentését s a törvények megtartását vallotta céljának. Percekig tartott a taps és az éljenzés, midőn utalt a vármegye közönségének hazafias közszellemére, mely komoly időkben mindig egyesítette az erőket Temesvármegye közgyűlési termében.

A közgyűlésről kiküldött tudósítónk jelentése alapján a következő részletes tudósítást adjuk:

A tisztujítás.

Tíz perc hiányzott a tíz órából, mikor a rendkívüli közgyűlés véget ért. A tisztujító szék 10 órára volt kitűzve s a közbeszó időt a bizottság tagjai az ülés-teremben töltötték el, hangosan, szenvedélyesen vitatkozva a tisztujítás esélyeiről.

Pontban 10 órakor kezdődött a tisztujító közgyűlés.

Náday Tamás főispán rövid néhány szóval megnyitotta a közgyűlést, mire *Ferenczy* Sándor főjegyző emelkedett szólásra, s a maga és tisztviselőtársai nevében a következő rövid beszéddel mondott leállásairól:

— A hat év előtt nyert megbízatásunk a mai nappal megszűnővén, örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy a magam és tisztviselőtársaim nevében megköszönjem azt a jóindulatu támogatást, amelyben részesíteni soha meg nem szüntek és megemlékezem arról a bizalomról, amelyet irányunkban tanusítani méltóztattak. (Éljenzés.)

Mert ha voltak a multban szerény működésünknek némi sikerei és eredményei, azokat első sorban a tekintetes törvényhatóság bizalmának és támogatásának tulajdoníthatjuk. (Éljen! Zsivó! Szetreszka!)

Amidőn tisztünket ezennel letesesszük, átadom ő méltóságának az alispáni állás immár egyetlen jelvényét: a vármegye címeres pecsétjét. (Éljenzés.)

Zajos éljenzés fogadta a rövid beszédet, mely után a főispán szólt ismét.

— Az 1886. évi 21. t. c. 82. szakaszában foglalt jogalumnál fogva a tisztujítószék jegyzőjévé *Lendvay* Miklós tb. főjegyzőt, ügyészévé *Jeszenszky* Béla dr. gyakorló ügyvédet nevezem ki. Felkérem most a törvényhatósági bizottságot, hogy a kijelölt bizottságba a törvény értelmében három tagot választani méltóztassék.

Jeszenszky Béla: A kijelölt bizottság 3 tagját a közgyűlés van hivatva választani. Indítványozom *Gyürky* Viktor gróf, *Sztura* Szilárd dr. és *Telbisz* Imre dr. megválasztását. (Éljenzés)

Főispán: *Gyürky* Viktor grófit, *Sztura* Szilárd dr.-t és *Telbisz* Imre dr.-t a kijelölt bizottságba megválasztottaknak jelentem ki s a magam részéről kinevezem *Gáll* József dr. főrendiházi tagot, *Fülöp* Béla dr. törvényhatósági bizottsági tagot és *Csepreghy* István országgyűlési képviselőt. A kijelölt bizottság tanácskozásainak tartamára a közgyűlést felfüggesztem és felkérem a bizottság tagjait, hogy hivatali helyiségembe fáradni sziveskedjenek, ahol is a tanácskozást megejthetjük.

A kijelölt bizottság tanácskozása majdnem két teljes órát vett igénybe.

Alispán választás.

12 óra 07-perckor jelent meg újra a főispán a teremben, nyomában a kijelölt-bizottság tagjaival.

A főispán kijelentette:

— Az alispáni állásra a kijelölőbizottság első sorban Ferenczy Sándort . . .

Dörgő éljenzés támadt és sugott hosszan, végnélkül. Hallani alig lehetett, amikor a főispán Ferenczyt megválasztott alispánnak jelentette ki.

Pescha Miklós indítványára ekkor deputát elnököt küldtek az új alispánért.

Grósz József vezetése alatt Balku Sándor, Hemmen Ferenc dr., Hruzek Béla és Haubert Nándor voltak a bizottság tagjai.

Mig oda voltak érte, a főispán kijelentette, hogy az egyik szavazatszedő küldöttségbe a beteg Kövér Lajos helyébe Gyika Elemér dr. t nevezik ki.

Néhány perc múlva jött az új alispán. Pompás díszmagyar feszült meg a dallás természetén s láthatóan meg volt hatva, amikor Návay Tamás főispán azzal fordult feléje, hogy reményli, működését siker fogja koronázni s az ellentétek nem fognak újra kiélesedni.

Ferenczy beszéde.

Ferenczy Sándor erre a következő beszéddel válaszolt:

A közigazgatás feladatának ismerem első sorban a szükséges előtényezők megszerzését. (Halljuk!) Arra fogok tehát minden erőmből törekedni, hogy a vármegyében a közigazgatás iránti bizalmat a közönség minden rétegében lehetőleg megszilárdítsam. (Éljen!) Ezt azért kívánom elérni, hogy első sorban a közigazgatás tisztaságát, a bíraskodás elfogulatlanosságát és pártatlanságát megóvni igyekezzem . . .

Pepa János: Ugy legyen! (Éljenzés.)

Ferenczy Sándor alispán: A törvényeknek tiszteletet szerzek, de arról is gondoskodom, hogy a vezetésem és felügyeletem alá tartozó hatóságok rendelkezésel lehetőleg alkalmazkodjanak a közönség szükségleteihez. (Éljenzés.) Számolva a súlyos gazdasági helyzettel és a nehéz megélhetési viszonyokkal, arra fogok törekedni, hogy a községi háztartás terhei egyrészt okoszerű gazdálkodással és a törzsvel szaporításával, másrészt a nélkülözhető szükségletek leállításával lehetőleg apasztassanak. (Éljenzés. Felkiáltások: Ez az!) Egy szóval kötelességemnek ismerem: a közjólét előmozdítását célzó minden törekvést támogatni, hogy a vármegye minden lakója boldogulását itthon megtalálva, ne kényszerüljön idegenbe vándorolni. (Éljenzés.)

Engedjék hinni, engedjék remélnem, hogy hazafias irányú működésében nem vonják meg tőlem támogatásukat. (Hosszantartó zajos éljenzés és taps.)

Beszéde után Lendvai Miklós tb. főjegyző felolvasta az esküformát. Ferenczy meghatottan mondta utána.

Erre aztán a főispán kezett fogott Ferenczyval s négy főszolgabíró: Somogyi Gyula, Győry Imre, Unger József és Csapó Géza ősi szokás szerint háromszor vállára emelte az új alispánt zajos éljenzés közben.

Váratlanul szónok támadt ekkor. Ungureán Manó, az oláh bizottsági tagok nevében akarta üdvözölni Ferenczyt. Sokan elleneztek, de a főispán megadta a szót. Ungureán így kezdte:

— A román törvényhatósági bizottsági tagok . . .

— Nincsenek! Ilyen nincs! kiáltják.

— Itt csak magyarok vannak, harsogja Fülöpp Béla.

— A nemzetiségi kórus válaszol:

— Zsosz ku Fülöpp! Dole! Le vele!

— Itt vagyunk bizony mi is! — kiáltja Pepa János.

Ungureán csak nehezen folytathatja.

Arról beszél, hogy ők ragaszkodnak nemzetiségükhöz, nyelvükhöz és kulturájukhoz és azt kívánják az alispántól, száműzzék a közigazgatásból a politikát. (Helyeslés.) Különösen hangsúlyozza, hogy a törvények szigorú végrehajtása nem a legjobb közigazgatás.

Itt Návay főispán megintette a szónokot.

— Nem engedhetem meg, hogy szigorú vagy nem szigorú végrehajtásról beszéljen a szónok. (Élénk helyeslés.)

Ungureán Manó végre befejezi beszédét, a melyben még csak azt kérte, hogy a román községek pénzeiket saját intézeteiknél helyezhessék el. Egyébként beszéde végén tényleg is üdvözölte az alispánt.

A főjegyző-választás.

A főjegyzői állásra a kijelölő választmány szótöbbséggel jelölte: első helyen Hollóssy Gyula dr. árv. ülnököt, 2ik helyen Szandház Ferenc dattal járási főszolgabíró, 3ik helyen Lászlóffy István tb. főjegyzőt. Szavazás közben Szandház visszalépett, lemondását azonban az elnöklő főispán nem fogadta el. A szavazás eredménye az volt, hogy Hollóssy Gyula dr. 237, Lászlóffy István 22 és Szandház Ferenc 6 szavazatot kapott, minél fogva az elnöklő főispán Hollóssy Gyulát megválasztottnak jelentette ki.

A többi választások.

Árvaszéki elnököknek jelöltet ok: Kovácsics Gyula eddigi elnök, Berariu György hely. elnök és Bobb Illés dr. árvasz. ünök. Közfelkiáltással Kovácsics Gyulát választották meg.

Főügyésznek egyhangúlag dr. Darabanth Jánost, alügyeznek szintén egyhangúlag dr. Niamessny Mihályt választották meg.

A központi járási főszolgabírói állásra kijelöltettek: Somogyi Gyula, Győry Imre és Petkó Zoltán főszolgabírák Szavazásnál Somogyi Gyula 183, Petkó Zoltán 111 és Győry Imre 3 szavazatot kapván, Somogyi Gyulát jelentette ki megválasztottnak a főispán.

A fehértemplomi járási főszolgabírói állásra kijelöltettek: Heinrich Árpád, Petrásch Imre tb. főszolgabírák. Korossy György aljegyző. Szavazás közben Petrásch és Korossy visszalépvén, Heinrich Árpádot jelentette ki megválasztottnak a főispán.

Egyhangúlag megválasztottak ezután:

Főszolgabíróknak: Versecre Csapó Géza, Buziásfürdőre Unger József, Ujaradra Schäffer Béla, Lippára Baróthy Ferenc, Temeskubinba Török Béla, Dettára Szandház Ferenc, Csákvára Petkó Zoltán, Vingára Pongrác Miklós, Temesrékásra Győry Imre.

I. oszt. aljegyzőknél: Lendvai Miklós és Lászlóffy István.

II. oszt. aljegyzőknél: Tőkés István dr., Jakabfi János, Korossy György, Duptza Ferenc.

III. oszt. aljegyzőknél: Dobroszláv József, Vimmer József dr., Kovácsics Lajos dr.

Árvaszéki ülnököknek: Berariu György (elnök-helyettes), Marx Lajos, Martin Károly, Bobb Illés dr., Németh Kálmán, Matolay Zoltán dr., Kerepeczky Mihály, Mórlicz Samu dr., Starosolszky Tivadar.

A tizedik árvaszéki ülnöki állásra kijelöltettek: Jeszenszky János, Kovácsics Lajos dr., Vadász Béla dr. — Szavazás elrendelése kérvén, a főispán azt elrendelte. A szavazás eredménye szerint Jeszenszky 123, Kovácsics 62 szavazatot nyervén, a főispán Jeszenszky Jánost jelentette ki megválasztottnak.

I. oszt. szolgabíróknak megválasztottak: Szépe László, Bolyos Alajos, Petrásch Imre, Fábry Géza, Kirillovits Pál, Váczi János, Nagy Gyula, Farkas Imre, Mjazovszky Béla dr.

II. oszt. szolgabíróknak megválasztottak: Nikolajevits Gyula, Medvigy Jenő, Rajasich Vladimir báró, Pincu Kornél, Cziriák Gyula dr., Hámory Zoltán dr., Capdebo Dezső dr.

Az utolsó szolgabírói helyre kijelöltettek: Pászt Vilmos, Weisz Ernő és Hlanits Milán.

Szavazás elrendelése kérvén, a főispán azt elrendelte.

A szavazás eredménye szerint Weisz Ernőt választották meg. Pászt Vilmos visszalépett.

A csókok éjszakája.

Hét havi fogház.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 30.

Az aradi királyi törvényszék ma érdekes bűnpert tárgyalta Bittó József bíró elnöklése mellett. Stósz Máttyás ujaradi lakos ült a vádlottak padján. Az atléta természetű 27 éves férfit az a vád terheli, hogy Kojtor Katalin, 18 éves leány ellen háromszor követett el merényletet. Az érdekes tárgyalás részleteit alább közöljük:

Ez év június 3-án éjfél tájban Kojtor Katalin három legénygyel tartott hazafelé Aradra az egyik ujaradi kocsmából, hol addig táncoltak. A nyári mulatság ugyancsak kilzasztotta a leányt is, a legényeket is. A hold csábitóan ragyogott a tájra és minden bokor idillikus lugasnak tetszett. A fű harmatos volt s az álmukból felébresztett pacsirták halkán egyet-egyet trilláztak. Millió fücsök szerelmi dalt cipeltek s így mi sem természetesebb, mint az, hogy Kojtor Katalin és három lovagja a szerelemről beszélgetett.

Vagy ötven lépésnyire megettük lehorgasztott fejjel, egyedül kullogott Stósz Máttyás. Neki is megtetszett a leány, már a táncteremben, de nem akart három vetélytársába belé kötni. Éppen azon törte a fejét, hogyan férközhetnék mégis a leány közelébe, amikor éles sikoltást hallott. A leány sikított, mert az egyik lovagja vakmerően magához szorította és tüzes csókot nyomott az ajkára. Azután még egyet. S a leány újra sikított.

Ez a második sikoly bátorságot öntött Stósz Máttyás szívébe. Mintegy felbőszített vadállat rohant a helyszínére s éppen abban a percben érkezett oda, amikor a három kísérő közül az egyik a szép Katalint a csókok viszonozására akarta bírni.

— Félre innen, gazemberek! — ordította Stósz Máttyás és az erélyes fellépésnek rögtön megvolt a hatása. A három lovag ijedten hátrált és a megmentő kezét nyújtotta a leánynak, aki hálásan köszönte meg Stósznak bátor fellépését. Mivel azonban még mindig remegett a félelemtől, hogy megtámadól újból a közelébe találnak merészkedni, készséggel fogadta el megmentője ajánlatát, hogy menjenek a közeli malomba, amíg a három legény eltávozik.

Alig tettek azonban vagy harminc lépést, mikor Stósz Máttyás megragadta a leányt és kényszerítette, hogy vallomását meghallgassa.

A leány nem mert sikoltozni, mert attól félt, hogy három iménti támadója visszatér, ezért hangtalanul tűrte Stósz merényletét. A három legény azonban látta a holdfényében a történeteket és egyszerre ott termettek az ámuló Stósz Máttyás mellett.

— Most rajtunk a sor! — kiáltotta az egyik.

De Stósz egy hatalmas pofonnal elnémította és felszólitotta Kojtor Katalint, hogy csak kövesse őt a malomba, amire a megrémült leány habezás nélkül ráállt.

De alig haladtak újból vagy ötven lépésnyire, mikor Stósz Máttyás megismételte az iménti merényletét. Végre a malomba érve harmadszor is megölelte a szép Katalint. Azután kikergette a leányt az országútra.

Kojtor Katalin azonban nem hagyta a dolgot annyiban és feljelentette három lovagját.

és Stósz Mátyást az aradi királyi ügyészségen, mely ma tárgyalta az esetet.

A három lovag ellen az ügyész elejtette a vádat, mert pusztá szándékuk nem büntetendő. Stósz Mátyást azonban hét havi fogságra ítélte a bíróság. Az onyhe ítéletet a mérnylő csak annak köszönhetette, hogy a leány vallomása szerint is, a tett elkövetésekor részeg volt. Továbbá annak is, hogy a leány nem fejtett ki túlnagy ellentétet.

Az elítelt megnyugodott az ítéletben.

Institoris Kálmán balesete.

Lábtörés a muzeumban.

Arad, december 30

Arad, december 30

Aradváros nyugalmazott polgármestere, *Institoris Kálmán* súlyos betegen fekszik a budapesti Réczey-klinikán. A volt polgármestert ugyanis olyan baleset érte, amely vajmi könnyen komolyan veszedelmessé válhat az idősebb emberre nézve. Budapesti tudósítók a következőket jelölték a baleset részleteiről:

Institoris Kálmán, aki pár nappal ezelőtt érkezett a fővárosba s itt rendes szállodájában vett ki lakást, sorra látogatta a főváros kulturintézeit. Estéről estére színházba járt, megtekintette a nyitva lévő kiállításokat. Egy ilyen útja alkalmával, az Iparművészeti muzeumban érte az a baleset, amelynek folytán az öreg urat be kellett szállítani a Réczey klinikára.

Pénteken délután ugyanis az Iparművészeti muzeumban levő állandó kiállítást tekintette meg *Institoris Kálmán*. Az emeleti helyiségből lejövet egyszerre erős szédülés fogta el, s mivel nem tudott hamarosan támaszt találni: megcsuszott, elesett, és legurult a még előtte lévő lépcsőfokokon. A lépcső alján eszméletlenül terült el.

A baleset láttára a muzeum szolgálai rémülten siettek *Institoris Kálmán* segítségére, de hiába locsolták vízzel és ecettel, nem tudták eszméltre téríteni. A rögtönösen előhívott orvos nagynehezen magához térítette *Institoris*-t, ki a lépcsőn való leesés folytán oly súlyos sérüléseket szenvedett, — eltörte a térdkalácsát, — melyek feltétlenül operatív beavatkozást tettek szükségessé. A volt polgármester, aki az orvosi vizsgálat alatt újólag elveszítette az eszméletét, még nem adhatott felvilágosítást kitérő, zsebeiben pedig semmi, erre vonatkozó irat nem volt, úgy, hogy nem is tudta senki, kivel van dolga.

A súlyosan sérült öregurat azonnal beszállították a Réczey klinika sebészeti osztályára, a hol mindjárt a műtőasztalra helyezték s végrehajtották rajta az operációt, amely szerencsére igen jól sikerült. A gondos orvosi ápolás mellett *Institoris Kálmán* nemsokára magához tért és elmondotta a baleset körülményeit. A beteg ezután külön szobában helyezték el. Hazaszállításáról egyelőre szó sem lehet: az orvosok véleménye szerint a gyógyulás, — ha valami komplikáció közbe nem jön, — teljes nyugalom mellett is legalább négy hetet fog igénybevenni.

A balesetről táviratilag értesítették a volt polgármester több aradi barátját, kik közül néhányan a mai napon felutaztak a fővárosba, hogy meglátogassák Aradváros súlyos betegen fekvő volt polgármesterét. *Institoris Kálmán* állapota súlyos ugyan, de nem életveszélyes és komoly aggodalomra nem ad okot.

A parlament fiókjából.

*

I. A székek kongresszusa.

A sivar és sötét karácsonyi éjszakán keserves könyeket hullatva panaszkodának az asztalok és a székek. Azokról az asztalokról és székekről nagyon szó, amelyek szomorú elhagyatottságban lézengenek a városháza emeleti kis tanácstermben. Őket nem frekventálja senki, hacsak az anyakönyvvezető elé járuló násznép nem. De ez is csak a legkisebb mértékben, mivel leginkább állva szemléli végig az esketési formákat. Legkevésbé a vőlegények frekventálják a székeket, nekik ugyanis kötelességük állni az anyakönyvvezető előtt, sőt még azután is.

Röviden: Az elhanyagolt székek és asztalok keserves könyeket hullatva panaszkodának.

— Hát ez is élet — kezdte az egyik szék. Olyanok vagyunk mint egy elhagyott özveg. Nem tudunk felültetni senkit. En polgármesteri szék szeretnék lenni, ez a vágyaim netovábbja. Oh, mily kellemes érzés lehet, ha a polgármestert támadják. Hogy recseghet alatta ilyenkor a szék. Fiúk, őszintén bevallom kissé perverz vagyok, szeretem ha masszíroznak.

— Akkor már inkább Kállay Jolán ülne rajtam — szolt közbe egy másik szék. — Te ugylátszik ellensége vagy Hardennek.

Az így aposztrófált szék elpirult:

— Kikérem magamnak ezt az inszinuációt. Ha nem vonod vissza, bírói szék elé állítalak. Légy nyugodt, hogy nem viszed el szárazon, mert a bírói szék unokatestvérem.

Erre a henegeő nyilatkozatra a többi szék elcagagta magát:

— Hahaha... hihhi... a kis öreg auffsneidol... Hogy lehet valaki ezzel a pofával egy bírói szék unokatestvére? Hiszen ugy nézel ki, mintha a Steiner Jakab széke lennél...

— Ezt kikérem magamnak — ugrott fel dühösen a kiguyolt szék — Steiner Jakabnak nincs is széke.

— Micsoda kijelentés! Hahaha, hihhi, — kacagtak a székek.

— Persze, hogy nincs széke, hiszen a közgyűlésen padban ül.

— Elég volt a vicekből, gyerekek! — sóhajtott egy harmadik szék. — Az így nagyon komoly tény, hogy rendkívüli módon elhanyagolnak bennünket. Szemtelenség a nagy tanácsterem székeitől, hogy minden ülést maguknak foglalnak le. Az iskolaszék az egyedüli, amelyet nekünk engedtek át. Mondhatom, szép kis ajándék. Még ránk se ültek, már felkelnek. Különösen az a Kovács Vince nem tetszik nekem. Az egy pillanatra se ül le, az folyton áll. Még *Sifalvi Györgyöt* szeretem leginkább. Az legalább nem csinál mást, csak ül.

— Néha ő is fel szokott állni — mondta egy másik szék.

— Pedig jobban tenné, ha ülve maradna, — vágott közbe egy harmadik.

— Nem tudom, hogy mért, de Mülek Lajos ugyanezt mondta a multkor, — szolt a panaszkodó szék.

— Fiúk, — mondta egy negyedik — én különösen *Kossuth Pált* szeretem. Ugy ül, mintha hozzám szeretne nőni. Azt mondják, hogy kitűnő hangja van. Én, sajnos, még nem hallottam.

— Mi se — mondta a többi szék.

— Talán küldjünk át a szomszéd kollégákhoz, ők bizonyára ismerik a hangját.

— Ők se ismerik — szolt egy fiatal csinos szék. — Éppen a multkor mondták, hogy szeretnék már egyszer hallani.

— Ismét a panaszkodó szék vette át a társalgás fonalát:

— Akár így, akár úgy, tény, hogy velünk nem történt még semmi érdekes. Mi még abban a

szerencsében sem részesültünk, hogy Avedik Domján János testét hordozhattuk. Ő pedig kitűnően tud ülni.

— Bocsánat, — szolt egy öreg, körülbelül nyolcvanéves szék — rajtam a multkor maga Krivan ült. Az esküvőjén.

— Boldog kolléga, — suttozták a többiek — Krivan ült rajta és még mindig itt van...

— Valami érdekes, izgató dologra volna szükségünk...

II. Választás ezer évig.

Igy panaszkodtak a székek és panaszuk nem hangzott el eredménytelenül. Ma délután teljes számban megjelentek az iskolaszék tagjai, úgy hogy valamennyi székeknek jutott egy tag. Csak éppen a Kovács Vince székeknek nem jutott Kovács Vince, miután ő folyton referált.

— Mért nem ül ez már le, — boszankodott magában a szék és még többen is.

De Kovács Vince csak referált. Eleinte percenkint csak háromszázötven szót adott le, de egy óra múlva annyira belejött a gyakorlatba, hogy nem adta hatszáz szótágon alul. Nagy Sándor mindjárt ki is feleltette:

— Ha vége lesz, még öt percig itt maradok. Vince olyan gyorsan beszél, hogy csak öt perccel később tudom megérteni, mit mond.

— Te boldog ember vagy, — mond a Vizer Lajos. Én még ezer esztendő múlva se fogom megérteni.

Igy dicsérték az agilis Kovács Vincét, miközben elérkezett az 1 millió 238 ezredik szótághoz.

— Pardon, — mondta ekkor. — Még csak két millió szótágot van hátra. Egy perc alatt elmondom.

El is mondta. Azután választásra került a sor. Egy osztályvezető tanítót választottak. Kilencen pályáztak és — óh csodák csodája, — hárman közülök egyenlő számú szavazatot kaptak.

— Noch nie da gewesen! Még nem volt itt! csapta össze a kezét Kovács Vince.

Erre újból választottak. Másodszor már csak ketten kaptak egyenlő számú szavazatot. Ismét választottak, azután megint választottak. E sorok írója már régen ószhaju ember volt, amikor még mindig választottak.

III. A jövő krónikájából.

Részlet a 2228 dik esztendő október 6 dik eseményeinek naplójából:

Ma leplezték le nagy ünnepségek között az éremekben gazdag Kovács Vince szobrát. Az egész város ott volt, csak az iskolaszék tagjai és Kovács Vince nem. Ők ugyanis 1907. december 30-dika óta egy osztályvezető tanítót választanak. A jelöltek már rég meghaltak, de az nem tesz semmit, mintán folyton egyenlő számú szavazatot kaptak és így kellett döntenet az a fontos kérdést, hogy melyiknek a sarkóvére véssék rá, hogy osztályvezető tanító lett.

A szobor leplezése nem akadályozta meg az iskolaszék tagjait a választás folytatásában, annál kevésbé, mert nekik fontosabb egy osztályvezető, mint Kovács Vince szobra.

Nekünk nem.

— nyi.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az aradi vasutas szövetség karácsonyfa-ünnepélye. Lélekemelő ünnepély keretében rendezte az aradi vasutas szövetség karácsonyfa-ünnepélyét, melyet a nemes lelki adakozók bőkezűsége és jószívűsége 157 vasutas árvának tett felejtethetlenné. Az ünnepélyt az iparosház nagytermében tartotta a szövetség nagy közönség jelenlétében. A termet *Rónay János* szállodás bocsájtotta ingyen rendelkezésére a szövetségnek. Az ünnepélyt az aradi vasutas dalárda éneke nyitotta meg, melynek elhangzása után *Bene Gyula* szövetségi elnök mondott tartalmas beszédet, egyben megköszönvén azt a

párját ritkító nemes adakozást, mely lehetővé tette az árvák karácsonyi felszerelését. Tamás Margit árvaházi növendék szavalta el ezután Csécsi Imrénnek ez alkalomra írt poetikus karácsonyi versét, majd Tamás József polgári iskolai tanuló, szintén árvaházi növendék, az árvák nevében mondott köszönetet a jutalmakért. Az ünnepély befejeztével kezdődött az ajándék kiosztás, melyet Szilágyi Mihály társelnök vezetett és sok fáradtsággal készített elő. 157 gyermek kapott ruhát, kabátot, cipőt, sapkát, harisnyát, iskolai felszereléseket és egyéb apróságokat, melyet a legnagyobb részét hölgyek által összegyűjtött, mintegy 1200 koronából szereztek be. A pazarul feldíszített karácsonyfa cukorkáit szintén szétosztották az árvák között. Az ünnepély után az árváknak az Uránia Igazgatósága ingyen előadást rendezett.

Megbotozott orvos.

A rendelő szoba titkai.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 30.

A budapesti Abbázia-kávéház vendéglizgalmas verekedés zajára tódultak ki az Oktogon-térre, tegnap délután hét és nyolc óra között.

A Teréz-körút felől egy elegánsan öltözött, cilinderes ur rohant az Andrássy-ut felé s éppen be akart rohanni a Nikolettai kávéházba, mikor a nyomában lévő őt, szintén uriasan öltözött férfi utólérte. Azután zuhogott a botütés, a szerencsétlen embert ott ütötték, ahol érték. A simára fésült cylinder pár pillanat múlva felismerhetetlen állapotban hevert az utcán, míg gazdájára e közben folyton hullt az áldás.

— Üssétek agyon a nyomorultat!

— Nem kell kimélni! — kiáltották a támadók ekieseredve.

Az elpáholtt ösmeretlen végre nagynehezen kiszabadította magát rettenetes helyzetéből s futásnak eredt. Ujból megindult hát a hajszá, de csak a Gyár-utca sarkán levő trafikig, mert ide aztán sikerült bemenekülni a már különben is véresre vert embernek.

A szokatlan látványnak természetesen óriási nézőközönsége akadt, akik közül senki sem tudta, hogy tulajdonképpen mi történt. Közben megérkezett a hangosan hívott rendőr is, s így végre sikerült kihozni a szorongatott urat a trafikból.

— Menjünk a kapitányságra, — kiáltotta izgatottan, amikor szemben találta magát ismét támadóival.

— Igenis, oda megyünk, — felelte a verekedők egyike, — előbb azonban kap még egy nyaklevest.

És a körülállók nagy hahotájára a következő pillanatban már ismét elcsattant egy hatalmas pofon.

A zajos kis epizód után nyomban megindult az egész társaság a mozsár utcai kapitányságra.

A rendőrfogalmazó előtt H. F. magánhivatalnok így adta elő a tényállást:

A feleségem régebb idő óta beteg. Egyik barátom, aki jelen is van, ezt az urat ajánlotta, mint kiváló nőorvost. Másnap nőmmel együtt fel is kerestem. A feleségem azóta naponta eljárt a lakására, amíg tegnap ezekkel a szavakkal állott elém:

— Én nem megyek többet ahhoz a doktorhoz. Tudd meg, hogy az az ember visszaél helyzetével.

Felháborodva hallottam feleségem panaszát s természetesen megtiltottam, hogy többet felkeresse az orvost.

Helyette azonban nyomban elmentem én magam. Csendesesen ültem a várószobában, mert az volt a szándékom, hogy felelősségre vonom

a doktor urat, amikor éles kiabálást hallottam a belső szobából.

— Takarodjék, ne nyuljon hozzám — kiáltotta egy női hang.

Elfogott a düh, de tartóztattam magamat. Ebben a pillanatban lépett ki az ajtón egy feladult arcú hölgy. Gyorsan, nehogy az orvos észrevegyen, kimentem az előszobába s mikor a hölgy távozni készült, a lépcsőházban megszólítottam s elmondtam, milyen gyanuk merültek fel az orvos ellen. Közöltem vele azt is, hogy felelősségre akarom vonni az orvost. Erre ő megmondta a férje nevét. Egy teljes óra hosszú várakoztam a lépcsőházban s megszólítottam minden nőt, aki az orvoshoz igyekezett s közöltem velük a történeteket. Ma délelőtt az tán öt férjet toboroztam össze s most este megvárjuk a doktor urat. Mikor kilépett lakásának ajtaján, üldözőbe vettük és bizony nem tagadom — jól helybenhagytuk.

A rendőrszolgálat jegyzőkönyvbe vette H. F. vallomását, amelyet a jelenlévő férfiek mind aláírtak.

Az orvos tagadja az ellene felhozott vádat s a fogalmazó előtt megfenyegette támadóit, hogy súlyos testi sértés vétsége címén bünpert akaszt a nyakukba.

A felek így rövidesen a törvényszéki épületben látják majd viszont egymást.

Ítélet előtt.

A Moltke-Harden pör.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 30.

As egész művelt világ osztatlan érdeklődése kísérelte azt a nagy pert, amelyet a német hadsereg egyik legmagasabb rangú személyisége, Moltke gróf iadtott a kiváló író, Harden Miksa ellen. A mai tárgyaláson történetek előreláthatólag szomorú kimenetelt fognak eredményezni Hard-nre nézve. Jogászok és laikusok véleménye szerint a pénteki ítéletben Harden súlyosan fog büntődni igazmondásáért.

Münchenből jelentik: Schweninger titkos tanácsos és nejeének a kihallgatása teljes tízenkét óra hosszáig tartott. Schweninger lényegében megerősítette azt a tényállást, melyet Harden kérdéselre belefoglalt. Schweninger kijelentette, hogy Elbe asszony ezeket a dolgokat neki és nejeének, valamint megának Hardennek annakidején teljesen szavahihető alakban mondta el. Elbe asszony körülbelül ugyanazt beszölte el nekik, mint amit első kihallgatása alkalmával a Schöffengericht előtt is vallott. Egészségi állapota nem volt olyan, hogy emlékező tehetőségét és szellemi erejét illetőleg kételyt támaszthatott volna. Schweninger kijelentette, hogy ő orvosi szempontból megállapíthatja, hogy ha Elbe asszony egyszer Harden-nal való találkozására előtt utónál élvezete következtében beteg is volt és ebben az állapotban talán nem is volt teljesen hiteles érdemi, de akkor, amikor Harden-nal találkozott és neki a Moltke grófra vonatkozó dolgokat elmondta, a kiállott betegség nyomai már teljesen elmúltak.

Érdekes volt Schweninger vallomásának az a része, amelyben elmondta, hogy Harden legutóbbi látogatása idején kétszer találkozott az ő nyaralójában Sarolta szász-meiningeni hercegnővel, aki egy ilyen alkalommal Hohenauról beszélt és azt mondotta, hogy nem hiszi az ellene emelt vádatokat, de egyébként valószínűnek tartja hogy az ilyen dolgok a legmagasabb körökben is előfordulnak. A hercegnő süsséssel e tovább, hogy Bismarck idejében hallott Eulenburg herceg perverz hajlamairól, tényekről azonban nem tud, csupán Moltke grófról tudja,

hogy édeskés és asszonyos természetű. Bismarck hercegtől és fiától, Bismarck Herberttől azt hallotta, hogy Eulenburg herceg politikai befolyása kárhuzatos.

Schweninger felesége, aki született Moltke grófnő és Moltke gróf unokahuga, határozottan Harden mellett vallott és kijelentette, hogy ő volt az, aki a Harden és Elbe asszony között ismeretséget közvetített. Jelen volt az első beszélgetésnél is, amint emlékszik, Elbe asszony ugyanazt mondotta, amit annak idején az első bíróság előtt vallott. Egyébként ő távol áll attól, hogy rokonát homoszexualitással vádolja, de annyi tény, hogy Elbe asszony számtalanszor panaszkodott nála Moltke gróf rossz bánásmódja miatt.

Ugy Schweninger, mint neje kijelentette, hogy Harden motivumai kétségtelenül nemesek, őt egyedül politikai érdekek vezették.

Ujabb távirat jelenti Berlinből: Ma délelőtt tíz órakor folytatták a per tárgyalását, amelyen felolvasták a Schweninger és neje tanuvallomásáról felvett jegyzőkönyvet. Mivel a vallomások számos újabb vádat tartalmaznak, az ügyész új tanúk kihallgatását kéri, amit a törvényszék el is rendelt. A tanúk Elbe, asszony egykori társalkodónője és unokahuga arra a kérdésre, hogy igaz-e az, hogy Moltke gróf rosszul bánt nejeével és azt tetteleg is bántalmazta, ezuttal is megmaradtak első ízben tett vallomásuknál, hogy Moltke jól bánt nejeével.

Azután három orvosszakértő kihallgatása következett, akik szintén egyöntetűen kijelentették, hogy nézük szerint Moltke nem homoszexuális. Nagy feltűnést keltett Hirschfeld Magnusnak, az ismert pszichiaternak vallomása, aki kijelentette, hogy visszavonja az első bíróság előtt tett azon kijelentését, hogy Moltke gróf homoszexuális hajlamokkal bír, mert a tárgyalás során győződött meg arról, hogy a gróf normális ember. A bizonyítási eljárást ezzel befejezték, holnap a perbeszédre kerül a sor, a csütörtöki napot pedig teljesen Harden védőbeszéde fogja igénybe venni, úgy, hogy ítélet a legjobb esetben is csak péntekre várható. Általános a vélemény, hogy a kedvezőtlen tanuvallomások folytán a bíróság Hardent elítéli. Még mindig számítanak arra a lehetőségre, hogy Moltke gróf és Harden között megegyezés jön létre, amire annál nagyobb szükség volna, mert ez lehetővé tenné, hogy a magánvádló csak pénzbüntetésre tegyen indítványt.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Kedd: Vigaszalmaözvegyek, operette-paródia. Nagy Cabaret. (C. bérlet.)
Szerda: Délután Boszorkányvár, operette. Este Szentivánéji álom, tündérrege. (A bérlet.)
Csütörtök: Szentivánéji álom, tündérrege. (B. bérlet.)
Péntek: Kerülő ut, dráma. Bemutató előadás. (B. bérlet.)
Szombat: Kerülő ut, dráma. (A bérlet.)

Komlóssy Emma vendégjátékai.

Arad, december 30.

Két előadásban, merőben ellentétes szerepekben láttuk vasárnap és ma este Komlóssy Emmát, az aradi színház kitéző vendégét. Vasárnap a Piros bugyellárisban adta Török bíró-nét. Amilyen kiváló operett primadonna Komlóssy Emma, épp olyan tökéletes művészetet láttunk tőle népszínmű szerepben. A népszínmű fénykorát jutatta eszünkbe Komlóssy, azt az időt, mikor nem operett allűrökkel játszották a népből való embereket, hanem a keresetlen természetesség, párosulva művészettel és ének-

tudással kedveltette meg a most már divatját mult népszínműveket.

Egyik-másik dala után olyan elementáris erővel tört ki a tapsvihar, hogy percekre megakasztotta az előadást. A Piros bugyelláris előadása különben is a legjobb előadások egyike volt. *Hunyady* az őrmester szerepében nyújtott kiválót, kivüle még Szathmárynak tapsolt sokat a színházat szufolásig megtöltő közönség.

Ma este sokkal kevesebb jót írhatunk Komlóssy környezetéről, melyben a kitűnő művész A vándorlegény Okuliját jászotta. A kedves vendég egyik legjobb szerepében bővölte el a közönséget, mely ma már csak egy primadonnát ismer és arra esküszik, és ez Komlóssy Emma. Minden szavát lesik, játékát csodálják, énekét pedig nem győzik megisméltetni. Sajnos, a mai előadással befejezte Komlóssy Emma aradi vendégszereplését, de hisszük, hogy a páratlan fogadtatás mielőbbi visszatérésre bírja a bájos művésznőt, és ha csak egy mód van rá, Komlóssy Emmának aradi primadonnának kell lenni.

A vándorlegény mai előadását a pongyoltság és unalom jellemezte. *Hunyady* Józsefnek komolyabb szerepekre predesztinált művésze nem felel meg Straubinger komikus szerepének, erre a szerepre *Leövey* sokkal alkalmasabb. Nem hagyhatjuk megjegyzés nélkül *Faludy* Károly örökös hercegi szerepeltetését. *Faludy* kitűnően megállhatja a helyét mint koalíciós főúr a főrendiházban, de a színpadon náia neveltségesebb herceget el sem képzelhetünk. *Faludy* legfeljebb józsefvárosi háziurat szabad adni, de mágnást az istenért sem. A rendező és ügyelő figyelmébe ajánljuk, hogy a szereplőknek legfeljebb tíz perccel szabad késni, de félórával késni, szerényen szólva, botrány, no még csak annyit, hogy még a *Faludy* féle hercegi udvarnál sem isznak a kóristák, pardon a tiszték, az üvegből. H. G.

* Kabaret előadás a színházban. Élvezetes, pompás este lesz holnap, Szilveszter este a színházban. A színház vezetősége *Horovitz* Gusztáv és *Kassab* Géza ötletes operette-paródiáját, *A vig szalmaövegyek*-et tűzte ki előadásra. A paródiának harmadik felvonásában nagy Kabaret-előadás lesz, amelynek izlésesen összeállított műsora a következő: 1. *Horovitz* Gusztáv konferenciére. 2. *Szathmáry*: Megfigyelések az életből. 3. Cseh polka, táncoktató. Lejtik: *Benkő* Józsi és *Benkő* Gizli. 4. Ária a *Büvös vadász*-ból, énekl: *Wlassák* Vilma. 5. Couplet, előadja: *L. Zikó* Ilma. 6. Ária a *Zsidónő* című operából, énekl: *Iovag Ferrari*. 7. Néger kettős, lejtik: *Baranyai* M. és *Baranyai* J. 8. Ripocs Aladár fellépte. 9. Ária a *Troubadour*-ból, énekl: *Vajda* Dezső. 10. Kuplák, előadja: *Várnay* Jerő.

* A színház újévi. Újév első napján két előadás lesz a színházban. Délután *Milöcker* bájos operettje, a *Boszorkányvár* kerül színpadra. Este pedig *Shakespeare* remekművét, a *Szentivánéji álom* tündérregét játsszák *Mendelsohn* halhatatlan zenéjével. A világhíradalmi remekmunka, amelyre már régen készül a színház személyzete, első rangú szereposztásban kerül előadásra.

* Szilveszter az Urániában. Az év utolsó napján különleges szórakozásban részesíti az Uránia igazgatósága a közönséget. A délutáni és esti előadások után, este 10 órakor kezdődő külön előadásokon *Párisi estélyt* rendez, melynek műsorán a legkiválóbb francia pikantériák szerepelnek szellemes reprodukcióban. A *Párisi estély* műsorra nem tévesztendő össze holmi szeméremértő pornográfiával. Csupa válogatott, szellemes pikantériájukkal frappánsul ható művészi képek ezek, melyek *haute gout*-val kedveskednek annak a közönségnek, aki szívesen szóra-

kozik pikáns mezbe öltöztetett szellemességeken. A párisi estély műsora meglepetést készít elő a közönségnek, melynek sorában ezeken az előadásokon *gyermeknek nem foglalhatnak helyet*. A párisi estély este 10 órakor kezdődik és tart az éjjel utáni órákig, rendes helyárok mellett.

* Ujdonságok. Ezen a héten szenzációs ujdonság kerül színpadra az aradi színházban. Pénteken mutatja be a drámai társulat *Henry Bernsteinnak*, a *Tolvaj és Baccarat* hírneves szerzőjének nagyszerű drámáját, a *Kerülő ut* at. Legközelebb opera premiér lesz. Ezuttal *Puccini* világhírű operáját, a *Pillangó kisasszony*-t mutatják be. Az operatársulat már javában készül erre az érdekes bemutatóra.

Harc a gyermekért.

A kegyetlen kórház.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, december 30.

Érdekes konfliktusba keveredett a tegnapi napon az aradmegyei közkórház egy aradi ur-asszonyoyal. Az a bürokratikus rendszer, amely a közkórházban uralkodik, szembekerült egy gyermeke életét féltő anya szeretetével s hosszas herce-hurca után végre is az utóbbi győzött. Az ügy részletei a következők:

Figus Albertnek, a fiatal városi alszámvevőnek van egy három-négy éves bájos kis leánya. A kisleány a napokban megkapta a gyermekekre nézve legveszedelmesebb betegséget, a difteritist. A betegség rohamosan fejlődött, úgy, hogy a háziorvos reábeszélte *Figus*-nét, adja be kisleányát az aradmegyei közkórházba. Az anya sehogyssem akart belemenni ebbe az indítványba, mert nem akart gyermekétől megválni. Az orvos azonban biztosította, hogy a kórházban gyermeke mellett lehet mire a fiatal asszony nagy nehezen beleegyezett a dologba.

A kicsikét tehát beszállították a kórházba, Mikor azonban az anyja gyermeke mellett akart maradni, kijelentették neki, hogy az tilos. Hiába volt a kétségbeesett asszony sirása és könyörgése, távoznia kellett.

A kétségbeesett anya, aki nem akart lemondani arról, hogy gyermekét ápolja, ma ismét megjelent a kórházban és kérte, hogy adják neki vissza a gyermekét. A válasz az volt, hogy ezt csak hatósági engedélylyel tehetik. Az anya ekkor külön szobát kért a kicsike számára, hogy azzal, — bármibe kerüljön is, — együtt lehessen. De ez a kívánsága sem teljesülhetett, mert külön szoba nem volt.

*Figus*né erre megkísérelte a gyermeknek a kórházból való kivételét. Valóságos kálváriát kellett végigjárnia. A polgármesteri hivataltól a főorvoshoz utasították. A főorvos nem kifogásolta a gyermek hazaszállítását, de kikötötte, hogy a szokásos óvintézkedések megtételesek. A városnak majdnem valamennyi hivatalát végig kellett járnia az anyának, míg végre az utolsó stációnál, a rendőrségen hivatalos bizonyítványt kapott róla, hogy az ő gyermekét szabad a kórházból a szülői házba szállítania.

Maga az eset nem nagyjelentőségű. De mindenestre érdekesen jellemzi azt a bürokratikus, rideg felfogást, amely a közkórházban uralkodik. Az anyának valóságos kálváriát kell végigjárnia, hogy hozzájuthasson ahhoz a gyermekhez, akinek ő adott életet. Természetes, hogy a közegészségügy érdekében bizonyos szempontokat szemelőtt kell tartani. De hogy egy egyszerű dezinficiálási művelet miatt egész csomó fórumon keresztül kell szaladgálni: ez Ázsia. Több annál: ez az aradmegyei közkórház.

Eljegyzés a kórházban.

Egy aradi fiatalember regénye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, december 30.

Megint a tárcarovat költözökdök ide, az eseményeket kiáltó, vagy a pikantériákat suttagó cikkek közé. A tárcarovat, amelyben az írók kiválasztanak valamely költött alakot: az aztán elmondja ezt, vagy amazt a históriát. Mi se bízzuk ezt a történetet, — amely olyan pirosan üde, mint egy hidegtől csókolt leányarc, — a szürke ujságírói tollra. Ugyadjuk közre, mintha a kórházi doktor mesélné el. Nem is hinné az ember, hogy milyen lebilincselő elbeszélők a kórházi doktorok.

— Azt a fiatalembert a hipokonderek nagyhercegének merném nevezni. Hála Istennek, sokan vannak az ilyenek — különben, hogy tudnának az orvosok megélni? — de az ilyen eset, mint a mai, ritkább, mint egy gyógyítható mellrák.

Az ifju szerelmes lett, s az ilyen kórfolyamatnak előrehaladott stádiumában körülbelül az szokott bekövetkezni, hogy az illető meg akar nősülni. Ő is meg akarta tenni. A házassághoz nem hiányzott semmi, a leány szerette, apai, gyámi és egyéb beleegyezés több volt, mint amennyit két szerető szív elbírt volna. Ahol a boldogság ennyire ezüst tálcán fekszik, ott a boldog ember maga keres okot, hogy valami akadály legyen. Ahogy a szív behártyalobban elhalt *Makai* Emil írta: „... Mikor minden szivecske oktan, — S akkor boldog, mikor boldogtalan...”

Valószínűleg azért, mert szerelmes volt, hát a fiu fejébe vette, hogy tüdőbeteg. Tüdőbeteg, — s a mikor ez eszébe jutott, borzadva gondolt arra, hogy az a nő, aki feleségül jönne hozzá, rövid idő alatt a fiatal özvegyek karrierjét kezdi meg. Ebben a rettenetesében fordult tanácsért X. orvostársunkhoz, aki, tudjátok, esküdt aglegény. Az megkopogtatta, akár egy művésznő ajtót, amelyik nem akar kinyitni. Valószínűleg ő se talált semmit a tüdején. Hanem — ez ő világfelfogásától indítatva — azt gondolta:

— Ez a szerencsétlen ember bizonyosan nagyon halás lesz egyszer nekem, ha a házassodástól elriasztom.

Hát azt mondta:

— Ifju ember, ne nősüljön meg. Sokkal többet nem akarok kijelenteni, nehogy megijedjen. Annyit mondom: ha az életét szereti, ne nősüljön meg.

No, a kolléga tanácsa visszafelé sült el. A fiatalember ettől még betegobbnek érezte magát. Méregette a hófokát, minden lélekzetvételnél hörgést érzett, minden mozdulatnál nyillalást. Az, hogy a nősüléstől lemond, a kedélyét is megviselte. A képzelet vitte, vitte a rohamos tüdőorvadás útján. Egy napon azután azt mondta a házanépének:

— Erzem, hogy már nem sokáig viszem. De nem akarok idehaza kinlódni Vigyének a kórházba. Bérlejenek egy szobát, ott jobban ápolnak...

Addig, addig hajtogatta ezt a kívánságát, míg végre behozták. A belgyógyászatba vitték és lefektették. Olyan szemekkel nézett a kövér ápolónőre, mintha az gyóntatni akarná.

Másnap megvizsgáljuk. Jobb tüdőszárny, bal szárny, jobb esucs, bal esucs, — hol van itt a húr, hol van a szőty zőrej, hol vannak a tompa kalapács hangok, hol van itt a tüdőbaj? Egyáltalán a fiu erősebb, egészségesebb volt, mint egy mézárólegény, a kitől soha se lát semmi hasznót az orvosi kar. Azt mondom:

— Mit flancol maga? Nincs magának semmi baja.

— Ne tessék kiméletesnek lenni. En komoly, erős férfiu vagyok. En tudom, hogy beteg vagyok és el fogok patkolni.

— Ha maga tudja, akkor menjen a bécsi orvosegyetemre, s főzze le az összes tanárokat. Ha

erre a tudóre valami nyavalyát tud rásűtni, akkor maga új irányt szab a belgyógyászatban.

Röviden, csakhamar elhitte, hogy nincs semmi baja.

— És azt hiszi, doktor ur, hogy ahhoz egészséges lennék, hogy megnősülhessek?

— Ha csak éppen ezen áll a dolog, föltétlenül.

— Igazán?

— Annyira, hogy akár tanu mernék lenni az eljegyzésén.

A páciens arca kipirult, aztán megfogta a kezemet.

— Helyes. Legyen szives a doktor ur, intézkedjék, hogy b. j. j. j. a menyasszonyom, az apám s a legszűkebb rokonaim. Itt meg fogjuk tartani az eljegyzést.

— Itt, a kórházban?

— Itt, még ma délután.

Persze előbb szabadkoztam. Hogy a kórterem karbol illata mennyire zavarja a boldogság perceit. Talán a menyasszony se szeretné. Mennyivel szebb lenne ez otthon, puha, meleg családi fészekben.

Nem tágitott. Én, tudjátok, a betegeknek nem tudok semmit se megtagadni, (még akkor se, ha nem betegek) hát megtettem. Az eljegyzés meg volt a kórházban. Nagyon érdekes, — hanem ez már nem tartozik a körleíráshoz, azt nem mondom el.

A völegény — a menyasszonyával és a többiekkel együtt — ragyogó-boldogan hagyta el még ma a kórházat. Persze, már egy csöppet se érezte a tüdőbajt s fogadni mernék, hogy az unokáit se fogják a Koch bacillusok zsenirozni.

Amikor a törzkönyvbe be kellett vezetni, a gondnok szelid melankóliával azt mondta:

— Így kéne bevezetni: *Gyógyultan jött — betegten bocsáttatott el.* Mert hiszen a házasság egyike a legszomorubb betegségeknek.

A horvát helyzet.

Supiló leleplezései.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 30.

A horvát nemzeti párt, — mint Zágrábról jelentik, — tegnap folytatta értekezletét. A pártalakulást tegnap se mondták ki, hanem elhatározták, hogy január 3-án újabb értekezletet tartanak Zágrábrban. Ugylátszik, hogy a pragmatika által okozott nehézségeket a nemzeti párt se tudja legyőzni és így a sikerek nem nagy kilátásával megy bele a választási harcba. A régi nemzeti pártnak nagyrésze, köztük a két Rauch báró is, távol maradt az értekezletről és nem támogatja Rakodezayt. Így a helyzet nagyon zavaros és nem lehetetlen, hogy rövid időn belül új bánt fognak kinevezni.

Tomasics a pragmatikáról.

Tomasics a tegnapi értekezleten hosszabb beszédet tartott a pragmatikáról, melyről a többi között a következőket mondotta:

— Az a probléma, melyet a vasutasok pragmatikája a horvát politikának feladott, *rendkívül komplikált*. A bizottságnak mindenekelőtt feladata megállapítani, vajjon a vasutasok pragmatikája elméletileg közös törvény jellegével bír-e? A bizottságnak e szerint feladata lesz a nemzeti párt által e tárgyban kibocsátandó enunuciációt akkép szövegezni, hogy az ne érje be egy pusztán formális nyilatkozattal, hanem mindazokat a szempontokat ölelje fel, amelyek közjogi kétértelműségek keletkezésének ki-

zárása céljából tekintetbe veendő. Tekintettel a kérdés fontosságára, a bizottság nem szorítkozhatik arra, hogy a pragmatika szűk területén maradjon, hanem figyelmét ki kell terjesztenie a pragmatika által felvetett egész nyelvkérdésre. A vasutasok pragmatikája, amennyiben a nyelvkérdés jó tekintetbe, *a közös országgyűlés hatáskörén kívül esik*. Ámbár nem kétséges, mégis meg kell vizsgálni, hogy a horvát országgyűlés által ki nem hirdetett pragmatika törvénynek minő joghatálya van Horvátországra nézve. Ezek az itt felsorolt momentumok világosan mutatják azokat a nehézségeket, amelyeket egy minden szempontot felölelő enunuciációnak meg kell oldani. Tomasics végül az általános választójog érdekében emelt szót.

A leleplezett kormány.

Fiuméből jelentik: *Supilo* Ferenc lapja, a *Nobili* legutóbbi számában szenzációs leleplezéseket közöl a horvátoknak a kormányval való viszonyáról. A közlemény azzal kezdődik, hogy a horvát obstrukció keletkezése idején *Polónyi Géza*, aki akkor még a kormány meghitt embere és *Wekerle* bizalmasa volt, magához hívatta *Medákovics* Bogdánt, a horvát klub elnökét és *Supilot* Margitszigeti lakására, ahol hosszasan tanácskozott a két megbizzottal, de eredmény nélkül. *Polónyi* ekkor fenyegetőzni kezdett és azt mondotta, hogy a magyarok majd paktum nélkül *Frankkal* lépnek összeköttetésbe és lehetetlenné teszik a horvát-szerb koalíciót.

Ezután a Ház őszi ülészakának kezdetén *Wekerle* miniszterelnök nyilvánosan, a képviselőház ülésén nagy támadást intézett a horvát delegátusok ellen. Alig néhány napra e támadás után *Wekerle* egy magyar képviselőt küldött *Medákovics* Bogdánhoz és beszélgetésre hívta meg. *Medákovics* azonban visszautasította a meghívást. Ugyanekkor több magyar képviselő lépett közbe a béke létrehozatala érdekében, a kik mindenkör a kormány egyenes megbízásából jártak el. Egy magyar politikus, aki horvátul is beszél (*Nagy Ferenc*) megszólította egyszer a képviselőház folyosóján *Tuskán* Gergely horvát képviselőt és beszélgetésre hívta meg lakására. *Tuskán* még azon a napon este *Pinterovics* Antal társaságában felkereste *Nagy Ferencet*, aki barátságosan fogadta őket és kérdezte, hogy miben lehet szolgálatukra. *Tuskán* meglepetve azt válaszolta, hogy tévedés van a dologban, mert *Nagy Ferenc* hívta őket és csupán az ő egyenes meghívására jöttek el. Erre *Nagy Ferenc* más hangnemben kezdett beszélni, reátért a a kormány és a horvátok közti viszonyra és hosszasan tárgyalt a két horvát képviselővel, de ő sem tudott eredményre jutni velük.

A cikk egy másik érdekes része az, amelyben el van mondva, hogy a horvát képviselőknek különféle méltóságokat kínáltak ellenértékül az obstrukció abbahagyásáért. Majd midőn ezen ígéreteknek sem engedtek, fogházzal, üldöztetéssel és anyagi megsemmisítéssel fenyegették őket. A magyar politikusok legkedvesebb fenyegetése az volt, hogy ha a horvátok nem engednek, ők megbízzák *Frankot* és érintkezésbe lépnek a *Starcevic*s párttal.

A cikk politikai körökben nagy feltűnést keltett.

HIREK.

— **Az Aradi Közlöny képes naptára.** Az Aradi Közlöny helybeli előfizetői a mai napon kapták kézhez az Aradi Közlöny képes naptárát. Akik netalán tévedésből nem kapták meg az őket illető naptárpéldányt, forduljanak reklamációjukkal az Aradi Közlöny kiadóhivatalához, mely rögtön intézkedni fog a kézbesítés iránt. A naptárt azonban csak azon előfizetőnek küldheti meg a kiadóhivatal, kik nincsenek fizetési hátralékban. — A vidéki előfizetők is gyors egymásutánban kapiák meg a naptárt. A néhány napi késést csak az a körülmény okozza, hogy a postai zsákokba nem fér annyi naptár, hogy valamennyi egy napon volna szállítható. Ma expedáltak az alábbi helyekre küldött naptárak: Baja, Berlin, Budapest, Bregenz, Cs.-Apátfalva, Cs.-Palota, Hm.-Vásárhely, London, Magyarád, Malacka, M.-Bodzás, Nagylak, Pitvaros, Sajtény, Temesvár, Toronya, Wien.

— **Kossuth Ferenc betegsége.** Budapesti tudósítók tavoratozza: A beteg kereskedelmi miniszter állapotában a vasárnap sem hozott javulást. A miniszter folytonosan nagy fájdalmakról panaszkodik környezetének, amely állandóan nagy szeretettel ápolja. *Müller* Kálmán dr. tanár, főrendiházi tag vasárnap délelőtt két órát töltött a beteg ágya mellett. Kérdést intéztünk *Müller* Kálmán dr. tanárhoz *Kossuth* Ferenc betegségének lényegére vonatkozólag. A tudós professzor azt a felvilágosítást adta, hogy a betegség a csuzos bántalmak kiújulásából áll. Különösen a bal kéztő és könyökizület van megtámadva s jelenleg a csuzos folyamat csak erre a két helyre szorítkozik. Ez a két csuzosan megdagadt hely azonban igen nagy fájdalmakat okoz a betegnek.

— **Nem lesz udvari bál.** *Bécsből* jelentik: A nagy udvari bál és a bál az udvarnál az ideán elmarad, mivel a király a farsangi udvari ünnepekről távol marad. Az elmaradt bál helyett ugy Budapesten, mint Bécsben 3-3 udvari táncestély lesz és pedig Budapesten január 13 án, február 1 én és február 2 án.

— **A bankszabadalom meghosszabbítása.** *Bécsből* jelentik: Az osztrák-magyar bank ma este hét órakor a banképület nagy termében *Bilinszki* kormányzó elnöklete alatt igen látogatott rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek napirendjét a bankszabadalom meghosszabbítása képezte. A közgyűlés, amely mindössze tíz percig tartott, egy indítványt fogadott el, amely szerint a főtanács felhatalmaztatik, hogy a szabadalom meghosszabbítására vonatkozó kérelmét a bank alapszabályaiban megállapított határidőn belül mindkét kormányhoz benyújthassa.

— **Hausse a tőzsdén.** *Budapestről* jelentik: A tőzsdén a mai zárlat előtt a nemzetközi pénzügyviszonyok kedvezőbb kialakulása következtében az irányzat hirtelen megszilárdult. A helybeli vásárlások még inkább megerősítették a kedvező irányzatot és az összes számottevő értékpapírok jelentékenyen emelkedtek, így a magyar koronajáradék, a rimamurányi és számos bankrészvény is.

— **Eljegyzés a Csernovics családban.** *Mácsai Csernovics* Diodor dr. miniszteri tanácsos és neje, született kádári báró *Duka* Olga bájos és nagyműveltségű lánya, mácsai *Csernovics* Olga folyó hónap 24-én jegyet váltott Aradon

Nemestóthi Szabó Marcel cs. és kir. 12-ik Ed ward huszárezredbeli szolgálalon kívül főhadnaggyal, Nemestóthi Szabó Sándor földbirto kos, nyugalmazott orsz. erdészeti felügyelő főval.

— Megőrült miniszter. *Lipcséből* táviratozzák: *Schlieken* szász kultuszminiszter, aki a közel múltban idegbaja miatt a politikai térről visszavonult, hirtelen megőrült. A minisztert egy elmeegógyintézetbe szállították.

— Tűz a Szápáry palotában. *Budapesti* tudósítónk jelenti: *Szapáry* László gróf szépcucai palotájában ma este villamos rövidzárlat folytán tűz támadt, amely az épület tetőjét és az egész első emeleti berendezést elhamvasztotta. A tűz óriási kárt okozott, mert az emeleti szobák berendezése kincseket érő műtárgyakból áll. A kerületi tűzoltóság nagy apparátussal vonult ki és a tüzet lokalizálta. A falusi birtokán időző grófi családot táviratilag értesítették a katasztrófáról.

Későbbi távirat jelenti: Hat emeleti szoba teljes berendezése esett a tűznek martalécul, köztük egy szoba, ahol igen ritka és izléses festmények voltak. Az est folyamán a rendőrség nyomós gyanúkok alapján letartóztatta a palota egy szolgáját, *Pinterics* Istvánt, akinek tízennégy nappal ezelőtt mondtak fel és holnap kellett volna elhagynia szolgálatát. A tűz tulajdonképpen a kemence túlfűtéséből keletkezett és úgy látszik, hogy a szolga boszurműve. *Pinterics* az est folyamán kihallgatták, de tagadja, hogy ő szándékosan okozta a tüzet. A rendőrség azonban konok tagadása ellenére letartóztatta.

— A szerb trónörökös az osztrák-magyar nagykövethél. *Belgrádból* táviratozzák: Forgách gróf osztrák magyar követ tegnap este György trónörökös tiszteletére dinert adott, amelyen a trónörökös szárnységédjén kívül az osztrák-magyar követség tagjai vettek részt.

— Eljegyzés. *Kuntz* János tauri gyógyszerész, törvényhatósági bizottsági tag bájos leányát *Rózskát* eljegyezte *Beleseny* Antal főlegyházi főgimnáziumi tanár.

— A visszavándorlók. *Fiuméből* jelenti nekünk: A Slavonia menetrenden kívül utban tegnap reggel 760 visszavándorlóval ideérkezett. A hajóból már Nápolyban 920 olasz visszavándorlót tettek partra. Az ideérkezettek a tegnapi személyvonattal már el is utaztak. A hajó kivándorlót nem visz magával, hanem Liverpoolba megy dokkba.

— Szökés a fogházból. A bécsi országos törvényszék fogházából tegnap este megszökött egy *Waal* Ágoston nevű rab, aki pénzhamisítás miatt volt fogva. *Waal* bámulatos hidegvérrel szabadult ki a börtönből. A rendes napl séta alatt a folyosóra lopódzott, ahonnan minden feltartóztatás nélkül jutott el a kijáratához. A kapunál álló két őr ügyet sem vetett a nyugodtan kllépő emberre, aki még jó ideig lassu, lépésben haladt tovább. A szökésre csak akkor jöttek rá, amikor séta után ismét megszámoálták a rabokat. *Waal*, minden valószínűség szerint, Budapest felé vette útját; szülei ugyanis, *Zemplén* megyében laknak.

— Titokzatos esetek. *Budapesti* tudósítónk jelenti: A gróf *Haller*-utca 41. szám alá kihívták a mentőket, ahol *Simon* Ambrus 40 éves gyári munkást vérében találták. *Simon* két revolvergolyó találta, súlyosan megsérült. Az egyik golyó mellkasába fúródott, a másik bal-

karját furta át. A mentők a II-ik sebészeti klinikára vitték. Az esetről a rendőrségen csak annyit tudnak, hogy *Simonnak* Csepelen volt valami ügye és ott kapta a lövéseket. Bejött Budapestre és a lakására hívta a mentőket. A rendőri nyomozás folyik. — *Kidner* József, a Rózsa utca 51-53. számú ház házmestere tegnap este lövéseket hallott. Két lövés dördült: egymásután, a házmester szerint a kapubejáróban. A házmester kiszaladt, de nem talált senkit, a kapubejáróban azonban az egyik fal véres volt. A lövés zajára az utcán is összevették az emberek és azt állították, hogy láttak két embert jobbra balra elfutni, az egyik az *Andrássy*-ut, a másik a *Király*-utca felé szaladt. Láttak azonkívül egy férfit és egy piros bluzos nőt a házba berohanni és az emeletre feljutni. Közben rendőrök is érkeztek, átkutatták a házat és a főreosó helyen találtak egy idegánt, de erről bebizonyosodott, hogy a ház egyik lakójánál nap-zámosmunkát végez. Ebben az ügyben is nyomoz a rendőrség.

— Vasuti katasztrófa. A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a I. hó 29 én közlekedett 1058. és 1069. számú tehervonatok *Simontornya* és *Pincshely* állomások között a vonalon a vonatkeresztelés megállításánál követett szabályellenes eljárás folytán összeütköztek. Az összeütközés következtében *Nagy* József, az 1069 számú vonat kálauza meghalt. *Kis* János kálauz, az 1058. számú vonat vezetője súlyosabban, *Hauti* József, az 1058. számú vonat és *Schreiner* Gusztáv, az 1069. számú vonathak mozdonyvezetője, *Harangozó* Mihály és *Bozédi* Mihály, az 1069. számú vonathak fékezője és *König* Dávid, az 1069. számú vonattal utazott hivatalnok könnyebben megsérült; két mozdony és hét kocsi megrongálódott. A pálya még aznap délután 2 óra szünetben, a vonatok akadálytalanul közlekednek. Az eddigi vizsgálat szerint az összeütközésben hibásnak talált *Kemény* Manó és *König* Dávid simontornyai hivatalnokok, valamint *Lányi* Lajos pincshelyi állomásfelügyelő a szolgálatból feljegyzettek. Szigorú vizsgálat van folyamatban.

— Halotthamvasztás *Fiumében*. *Fiumében* egyre hódít a halotthamvasztás eszméje. A városban folyton megújuló tifuszjárvány okát a temető által fertőzött vízben keresik. *Topp* Sámuel, az országos halotthamvasztó egyesület főtitkára már *Fiuméba* érkezett s megalakítja az egylet ottani fiókját. A belügyminisztertől a város kérni fogja, engedje meg a halotthamvasztó kemence felállítását.

— Aki félt a katonaságtól. *Budapesti* tudósítónk jelenti: A kerepesi-úti temetőben tegnap délután temették el *Halápi* Géza harmadéves jeghálgaót, aki a *Szent*-*István* kórház belgyógyászati osztályán hónapokon keresztül nagybeteg feküdt. A szerencsétlen fiatal ember, attól való félelmében, hogy besorozzák katonának, ez év tavaszán kiutazott Amerikába. Az egyik társaság hajóján mint pipóer tette meg a különben költséges utat. A pénze hamarosan elfogyott s a legnagyobb nélkülözések között élt. Ismerősei, akikkel *New Yorkban* találkozott, hiába unszolták, hogy térjen vissza, ő hajthatatlan maradt.

— Én nem akarok katona lenni, hajtogatta ilyenkor.

Nagynehezen alkalmazást talált egy acélgárban, ahol a harmadik héten egy hajtókerék a jobb kezét többől kitepte. Mikor felgyógyult, a kórház emberbarát orvosának költségén hazajött. Betegen érkezett a fővárosba, ahol most, három heti szenvedés után, örökre megszabadult a katonaságtól.

— Meggyilkolt őrnagy. *Berlínből* táviratozzák: A „Berl. Tagbl.” *Schönebeck* őrnagy meggyilkolásának ügyében a következőket jelenti: *Göben* kapitányt, akit azzal gyanúsítanak, hogy

Schönebeck őrnagyot meggyilkolta, a katonai hatóság rendelkezése tartóztatták le. *Göbent* az allensteini 38. hadosztály börtönébe zárták. A kapitány tagadja, hogy a gyilkosság éjjelen *Schönebeck* villájában lett volna. *Göben* kapitány kitűnő céllövő hírében áll.

— Elkobzott román pecsétek. *Csik* megye közigazgatási bizottsága utolsó ülésén — mint *Gyergyó* szentmiklósról jelenti — a tanfelügyelő arról tett jelentést, hogy több román köz-égen az iskolaszéki elnökök román pecsétnyomókat használnak. A bizottság elrendelte a pecsétnyomók elkobzását.

— Nagy sztrájk. *Buenosayresből* táviratozzák: A parthajózásban alkalmazott több ezer tengerész és fűtő sztrájkba lépett. A *Bremen* nevű német cirkáló hajó ideérkezett.

— Az örült halála. *Székesfehérvárról* jelenti: *Németh* István 73 éves aggastyán vallási őrlöngésben szenvedett. Tegnap agyában fekvő magára rántotta az égő lámpát, mitől az agynemű tüzet fogott és mire segítség érkezett, a magával tehetetlen ember megfulladt a füstben.

— Földrengés. *Bécsből* táviratozzák: A császári királyi meteorológiai és geodinamikai központi intézet szeizmografikus készülékei szerint ma reggel erős földrengés volt mintegy 10,000 kilométernyi távolságban. A földrengés reggel 6 óra 40 perctor kezdődött. Az ingalegnyobb kilengése 20 mm. 7 óra 18 perctor volt, a földrengés vége reggel 9 órakor.

— Egy modern cigányzenekar. *Arad* immár nem szükkölködik modern, jól szervezett cigányzenekarban sem. A Központi Szálloda éttermében és kávéházi helyiségeiben már hetek óta nagy sikerrel hangversenyez esténként *Almai* *Albert* Péternek és fiának, *Lacina* kitűnő, tízenkét tagból álló zenekara. Ez a finyásabb izlést is kielégítő zenekar a magyar noták kitűnő interpretálásán kívül, a legújabb operetteket és más táncdarabokat is precizen adja elő, nem csoda tehát, hogy rövid időn belül a közönség kedvence lett.

— Aki szép és kedves ajándékkal akarja szerettetni meglepni az új év alkalmából, az forduljon bizalommal *Weinberger* Ferenc elsőrangú ékszerészünkhöz, *Arad*, *Szabadság* tér 20, *Fischer* *Elia* palota. Talhalmozott raktár miatt mélyen leszállított árak, legjobb áru, szolid pontos kiszolgálás. Telefon 439.

— Rum compositio 1 literhez 20 kr. *Lilior* aroma 1 literhez 30 kr. *Vojtek* és *Weisz* nál. 201

TORVÉNYKEZÉS.

§ Itélet a *Biringer* ügyben. *Budapesti* tudósítónk jelenti: Két napig tartó tárgyalás után *Makucz* tanácselnök ma délelben hirdette ki *Biringer* *Tivadar* és *Haasz* *Jenő* 60.000 koronás váltóhamisítási ügyében a büntetőtörvényszék ítéletét. A bíróság mindkét vádlottat másfél évi börtönrre ítélte el.

MULATSÁGOK.

(=) Az *Aradi* Kereskedők Köre Szilveszter estje. Idejét is bájos lenne meghatározni, hogymióta rendezi Szilveszteresi mulatságait az *Aradi* Kereskedők Köre. Régi, megerősödött hagyomány ez, amelytől az idén se érnek el az aradi kereskedők. Az idei Szilveszter est, amelyet a Központi Szálló termeiben rendeznek, az előbbiekhez méltó a vonzó és művészi színvonalon álló műsor s a rendezőség figyelmes gondja tekintetében, amely bizonyára nem marad eredmény nélkül. Az estély műsora a következő:

1. *Magyar Rhapsodia*, Gaál től, zongorán előadja: *Horváth* Gizike urhölgy. 2. *Cabaret*: a) Ajk és száj, b) Egyes számban nem lehet, — előadja: *Polgár* Sándor, a debreceni Nemzeti Színház tagja. 3. *Olasz dalok*: a) La mia bandiera, Botoli, b) Monologo Mefistofel-, Róito,

BRAUN MIKSA

A Magyar Szent Korona Országai Vasutas Szövetségének SZÁLLÍTÓJA Szolid szabott árak!

Férfi és gyermekruha áruháza

ARAD,

Szabadság-tér 20., Ir. Népszé-palota.

Telefon szám 577.

K Ü L Ö N

mértékosztály.

Szolid szabott árak.

éneklő: lovag Ferrari d'Albaredo, az Aradi Nemzeti színház tagja. 4. A szerencsétlen asszony, magánjelenet, Szathmáry Árpád-tól, előadja: L. Zikó Ilma urnő. 5. a) Kuplák, b) Egy leány férjhez menetelének története, c) Humorisztikus fölolvadás, d) A nőmancipáció, előadja: Polgár Sándor.

A műsort, természetesen tánc követi. Az est belépő díjai: személyjegy 2 korona, család-jegy 3 korona, tagok a rendes kedvezményeket élvezik. Az est tiszta jövedelmét a kör Erzsébet-segítő alapjának gyarapítására fordítják, s erre való tekintettel a felülfizetéseket hálás szívvel veszi a rendezőség.

(=) Álarcos bál. Az aradi nyomda részvénytársaság személyzete január 5-én nagyszabású álarcos bált rendez. A bálról a városban szeltében beszélnek, mert tudvalevő, hogy a jövedelmet egy új segítőalap létesítésére akarja fordítani a rendezőség. A báli jóhangulat és szórakoztatás fokozására a rendezőség számos apró meglepetést tartogat a résztvevő közönség számára. Díjjal tünteti ki a legszebb és legcsunyább maszkot. Nyílt színpad is lesz, melyen minden álarcos felléphet. A legjobb produkció jutalomban részesül. Jegyek kaphatók Réthy Viktor, Keppich Zsigmond, Kerpel L. Bloch H., Weiss és Klein, Krausz Paulin, ifj. Klein Mór, Ingusz I. és fia üzletében, a Függetlenség, az Arad és Vidéke kiadóhivatalában és az Aradi nyomda részvénytársaság személyzeténél. A bál este 8 órakor kezdődik s külön névre szóló meghívókat nem bocsátott ki a rendezőség.

(=) A Rákóczi Társaság folyó hó 31-én esti 8 órakor saját helyiségében (Magyar király vendéglő) szilveszter-estélyt rendez.

Uj erőt ad

A SCOTT-féle Emulsio akkor is, mikor más szer már nem használ. Mindig veszélyes kétes értékű szerekkel kísérletezni, amikor az ember egészségeről van szó. 3895

Gyengeség esetében

különösen lábadozóknál,

Az emulsió vitaminokkal a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt — kérjük figyelmesen venni.

vagy vérszegénység, tüdőbaj, túlterhelt munkából származó betegségek folytán az elővigyázatos ember azonnal ahhoz a szerhez folyamodik, mely számtalan esetben, kivétel nélkül hatásosan és biztosan gyógyítja a gyengeséget. Ez a szer a SCOTT-féle Emulsio.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 30.

Üzletelen, csendes.

Az árak 50 kilónként számlítva

	Dél zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilsra . . .	13.16—13.17	13.16—13.17
Zab áprilsra . . .	8.36—8.37	8.34—8.35
Rozs áprilsra . . .	11.78—11.79	11.77—11.78
Tengeri májusra . . .	7.23—7.29	7.26—7.27

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	639.75
Magyar hitelrészvény	767 —
Déli vasút	151.25

Nagy

Szilveszterestély a Fehér Kereszt szálloda téli kertjében katona hangversenynyel egybekötve.

Mindazon igen tisztelt vendégeimnek, kik a Szilveszter estén személyesen részt nem vehetnek, ez uton mondom

Boldog Ujévet!

BRAUN GUSZTÁV,

Fehér Kereszt szállodás.

IDEGENEK ARADON.

— December 30. —

Központi szálloda Nameshny Ottó birtokos Munkács. — Pusztai Sándor dr. orvos Budapest. — Gyika Elemér birtokos Körösbánya. — Serbán Szilárd birtokos Almáscsuca. — Laczkó Károly igazgató és neje Budapest. — Auer Adolf igazgató Budapest. — Hosszu Nándor dr. ügyvéd Budapest. — Szövényi Károly mérnök Zenta. — Tanger István malomtulajdonos és neje Békés. — Benedikt Jenő mérnök Nagylak. — Naszay Béla kir. rendőrkapitány Budapest. — Fischer Jakab kereskedő és neje Delta. — Róna Lajos hírlapíró Budapest. — Reifnel Frigyes hadnagy Bécs. — Kertész Miklós mérnök Budapest. — Lantos Károly utazó Budapest. — Tehel Samu utazó Budapest. — Nemer István utazó Kolozsvár. — Löw György utazó Bécs. — Sratz Manó utazó Budapest. — Hernald József utazó Budapest. — Messer Mór utazó Budapest. — Krausz Leó utazó Budapest. — Hecht Emil utazó Budapest. — Münich Rezső utazó Budapest. — Münz Jenő utazó Budapest. — Pollák Lázár utazó Budapest. — Hofman Péter utazó Budapest.

Vass-szálloda. Kanitz B. utazó Budapest. — Telts Alfréd ékszerész Bécs. — Hönig Lajos birtokos Delta. — Tóth László felügyelő Arad. — Lóris Lajos kereskedő Temesvár. — Weiss Alfréd utazó Bécs. — Huzerl Béla kereskedő Budapest. — Igaz József kutmester Hódmezővásárhely. — Deréki Lajos magánzó P.-Szállás. — Darvasy Elek hivatalnok Beregszász. — Herman Lajos adótiszt Gálazécs. — Somogyi Jenő magánzó Szerdahely.

Nemzeti Színház.

Kedd, 1907. évi december hó 31-én:

C) bérlet.

C) bérlet.

A vig szalmaözvegyek.

Operette-paródia 3 felvonásban. Irta: Horovitz Gusztáv és Kaszab Géza. Zenéjét részben szerző: Stroke Henrik.

SZEMÉLYEK:

Zélig Márk	Hortl Sándor.	Bratfus Móni	Ujj Kálmán.
Dávidovics	Leövel Leo.	Konov Zebu	Eöri Lajos.
Kanári Hanna	Rontai B.	Sames Márkus	Várnai Jenő.
Zálon Izidor	Faludi K.	Mollett Sára	Benkőné.
Blau ur	Szathmári A.	Lolo	Zalai Margit.
Oberst Hochem	Delli Lajos.	Dodo	Kun Irén.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

(Baró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Ma kedden, 1907. december hó 31-én

Műsor:

1. Paraszt a fényképésznél
2. Az Atlanti ocean.
3. Cselédek boszúja.
4. A vadember.
5. Jól sikerült kirándulás.
6. A gyémántok országa.
7. Fürdő az utcán.
8. Texas Tex lovashurájai.
9. A japán kém.
10. Az algebra tanára.

Előadás kezdete 6, 8 és fél, 8 és fél órakor.

Cukrászda.

Előadás alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik.

Este 10 órától kezdve:

Nagy párisi estély.

Ezen előadásokon gyermekek nem vehetnek részt.

NYILTTER.

Limbeck János és fia

estély magy. kir. szak. órakereskedő-gyára és temetőrendező intézetéből.

Özv. id. Van der Venne Jánosné a maga, úgy az alulírottak nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatja a forrón szeretett és felejthetetlen jó férj, illetve édes apa, testvér, sógor és rokon

id. Van der Venne János,
uradalmi tisztviselőnek,

f. évi december hó 30-án reggeli fél 8 órakor, életének 54-ik és boldog házasságuk 29-ik évében történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai december hó 31-én d. u. 8 órakor fognak Ujarad, Fő-ut 177. számú házban a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és az ujaradi temetőben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szentmise a boldogult lelki üdvéért 1908. év január hó 2-án d. e. fél 8 órakor fog az ujaradi plebánia templomban az egek Urának bemutatatni.

Aldás emlékére!

Ujarad, 1907. évi december hó 30-án.

Fuchs Józsefné, született Van der Venne Ilona, Van der Venne Emilia, ifj. Van der Venne János, Van der Venne Luiza, Van der Venne Mariska, Van der Venne Manó gyermekei. Fuchs József, veje. Van der Venne Arnold és neje, Van der Venne Ferenc és neje, Va der Venne Emilia, testvérei és sógornói. 105

Sirolin

Ezzel az érvényes és a tartósított, megmunkált a hőkezelés, vésdőt, újul készült.

Tüdőbetegségek, C hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mintbogy értékeses színezeteket is kínálnak, kérjen mindenképp „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc).

„Roche”

Kezdés előtt mindig a gyógyszerár-
hoz. — Az üvegkötet 6 — koron.